

Studieplan for

Bachelor i Teologi og Misjon

(180 studiepoeng)

Studieåret 2008-2009

FJELLHAUG MISJONSHØGSKOLE

Innledning.....	5
Målsetting.....	5
Kunnskaper, ferdigheter og holdninger.....	5
Hva slags kompetanse utdanningen gir.....	5
Internasjonalisering.....	5
Studiets rammebestemmelser, oppbygning og gjennomføring.....	6
Studiets rammebestemmelser.....	6
Opptakskrav.....	6
Oppbygning.....	6
Fagplaner og pensum.....	7
Bachelor, 1. studieår.....	7
KRL-101 Bibelvitenskap (20 stp/ECTS).....	7
Målsetting.....	7
Emnebeskrivelse.....	7
Bibelttekster og pensumlitteratur.....	8
Undervisningsform.....	10
Evaluering.....	10
KRL-102 Kirkehistorie (10 stp/ECTS).....	12
Målsetting.....	12
Emnebeskrivelse.....	12
Pensumlitteratur.....	12
Undervisningsform.....	12
Evaluering.....	13
KRL-103 Systematisk teologi (10 stp/ECTS).....	14
Målsetting.....	14
Emnebeskrivelse.....	14
Pensumlitteratur.....	15
Undervisningsform.....	15
Evaluering.....	15
KRL-104 Religions- og livssynskunnskap (10 stp/ECTS).....	16
Målsetting.....	16
Emnebeskrivelse.....	16
Pensumlitteratur.....	17
Undervisningsform.....	17
Evaluering.....	17
EX-100 Examen philosophicum (10 stp/ECTS).....	19
Målsetting.....	19
Emneskrivelse.....	19
Pensumlitteratur.....	19
Undervisningsform.....	20
Evaluering.....	20
Bachelor, 2. studieår.....	21
KRL-211 Deuteronomium (5 stp/ECTS).....	21
Målsetting.....	21
Emnebeskrivelse.....	21
Pensumtekster og litteratur.....	21
Undervisningsform.....	22
Evaluering.....	22
KRL-212 Johannesevangeliet (5 stp/ECTS).....	23

Målsetting.....	23
Emnebeskrivelse.....	23
Pensumtekster og litteratur.....	23
Undervisningsform.....	24
Evaluering.....	24
KRL-213 Misjonshistorie (5 stp/ECTS)	25
Målsetting.....	25
Emnebeskrivelse.....	25
Undervisningsform.....	25
Litteratur.....	25
Evaluering.....	26
KRL-214 Bekjennelsens teologi (5 stp/ECTS)	27
Målsetting.....	27
Emnebeskrivelse.....	27
Litteratur.....	27
Undervisningsform.....	28
Evaluering.....	28
EX-120 Examen facultatum (10 stP/ECTS).....	29
Målsetting.....	29
Emnebeskrivelse.....	29
Pensumlitteratur.....	30
Undervisningsform.....	31
Evaluering.....	31
GRE-151 Nytestamentlig gresk (20 stp/ECTS)	32
Målsetting.....	32
Emnebeskrivelse.....	32
Pensumtekster og litteratur.....	32
Undervisningsform.....	33
Evaluering.....	34
NT-201 Fordypning i Det Nye Testamente (10 stp/ECTS)	35
Målsetting.....	35
Emnebeskrivelse.....	35
Bibelttekster og litteratur.....	36
Undervisningsform.....	37
Evaluering.....	38
Bachelor, 3. studieår.....	39
MIS-201 Bibelens misjonsbudskap (10 stp/ECTS)	39
Målsetting.....	39
Emnebeskrivelse.....	39
Bibelttekster og pensumlitteratur	40
Undervisningsform.....	44
Evaluering.....	44
MIS-202 utfordringer i møte med andre kulturer (10 stp/ECTS)	45
Målsetting.....	45
Emnebeskrivelse.....	45
Pensumlitteratur.....	46
Undervisningsform.....	47
Evaluering.....	48
MIS-203 Kultur og kommunikasjon (10 stp/ECTS)	49
Målsetting.....	49

Emnebeskrivelse.....	49
Pensumlitteratur	49
Undervisningsform.....	50
Evaluering	50
PT-201 Menighet og forkynnelse (10 stp/ECTS)	51
Målsetting.....	51
Emnebeskrivelse.....	51
Litteratur.....	52
Undervisningsform.....	53
Evaluering	53
PT-202 Sjelesorg (5 stp/ECTS).....	54
Målsetting.....	54
Emnebeskrivelse.....	54
Litteratur.....	54
Undervisningsform.....	55
Evaluering	55
PT-203 Praksis med feltstudium (5 stp/ECTS).....	56
Målsetting.....	56
Innhold og gjennomføring.....	56
Generelle vilkår for gjennomføring av praksis	57
Evaluering	57
PT-204 Bistand og diakoni (10 stp/ECTS)	58
Målsetting.....	58
Emnebeskrivelse.....	58
Litteratur.....	59
Undervisningsform.....	59
Evaluering	59
HEB-151 Bibelhebraisk (20 stp/ECTS)	61
Målsetting.....	61
Emnebeskrivelse.....	61
Bibelttekster og pensumlitteratur	61
Undervisningsform.....	62
Evaluering	62

Innledning

Målsetting

Målet med studiet er uttrykt i grunnreglene for Fjellhaug Misjonshøgskole § 2:

”Høgskolen skal primært gi utdanning med tanke på undervisning og menighetsbyggende arbeid på Norsk Luthersk Misjonssambands misjonsfelt.” Utdannelsen sikter på å gi kompetanse til undervisning og forkynnelse i Norge. Denne oppgaven vil skolen løse ved undervisning, forskning og ved nær faglig og personlig oppfølging av den enkelte student.”

Studiet skal være et profesjonsstudium i teologi og misjon, og skal være både faglig og praktisk orientert. Den faglige teologiske og missiologiske undervisningen skal relateres til de ulike utfordringer som studenten særlig vil møte i en tverrkulturell tjeneste.

Kunnskaper, ferdigheter og holdninger

Kunnskapsmålene er formulert innledningsvis til hvert enkelt emne i studieplanen. Her brukes uttrykk for kjennskap til, god innsikt i, kunnskap og forståelse. Ferdighetsmålene uttrykkes også under målsettingen for hvert enkelt emne. Skolen vektlegger sterkt dannelsesaspektet i utdanningen, og derfor er oppfølging av den enkelte student viktig.

Hva slags kompetanse utdanningen gir

Bachelorstudiet vil gi en kompetanse som etterspørres fra Norsk Luthersk Misjonssamband og fra dets samarbeidskirker og institusjoner til menighetsarbeid og teologisk undervisning i utlandet. Videre kvalifiserer studiet til forskjellige tjenester i Norge innen det arbeid som Norsk Luthersk Misjonssamband driver ved sine skoler, forsamlinger og forkynnervirksomhet. Utdanningen vil kunne åpne opp for og kvalifisere til tjenester innenfor kristne organisasjoner.

Studiet er åpent for både kvinner og menn, og også for dem som ikke er tilknyttet eierorganisasjonen eller tenker seg en tjeneste innenfor Norsk Luthersk Misjonssamband.

Internasjonalisering

Fjellhaug Misjonshøgskole ønsker å legge til rette for at studenter kan ta deler av studiet i utlandet. Det gjelder ikke bare, men i særlig grad, fordypningsstudiene i KRL 200-nivå og MIS-200 nivå, som kan tas ved utenlandske læresteder. Det vil også bli lagt til rette for at studenter kan tilbringe og følge undervisning ved utenlandske læresteder for en kortere periode.

Nasjonalt og internasjonalt samarbeid

Fjellhaug Misjonshøgskole deltar i faglige nettverk og konferanser nasjonalt innenfor fagområdene bibelvitenskap og missiologi. På nordisk plan deltar vi i et nettverk av teologiske institusjoner som møtes regelmessig til faglige konsultasjoner. Institusjonens ansatte har gjennom mange år deltatt i faglige konferanser for teologiske institusjoner i Europa. Det er også naturlig for Fjellhaug Misjonshøgskole å ha god kontakt med Norsk Luthersk Misjonssambands samarbeidskirker og teologiske institusjoner, hvor også flere av våre ansatte har vært engasjert på korttidsoppdrag.

Studiets rammebestemmelser, oppbygning og gjennomføring

Studiets rammebestemmelser

Bachelorgraden i Teologi og Misjon (180 studiepoeng) fører frem til graden Bachelor i teologi og misjon (BTh), og er normert til 3 studieår.

Opptakskrav

For å bli tatt opp på Bachelorprogrammet kreves det enten:

- Generell studiekompetanse
- Har fylt 25 år og har fullført et års høyere utdanning ved en annen institusjon tidligere
- Har fylt 25 år og har opparbeidet seg kompetanse som man har skaffet seg gjennom lønnet eller ulønnet arbeid, utdanning, organisasjonserfaring eller på annen måte. Søkere som ikke har generell studiekompetanse og som fyller minst 25 år i løpet av opptaksåret kan søke om opptak på grunnlag av realkompetanse.

For utenlandske søkere gjelder egne regler, se Opptaksreglement for Fjellhaug Misjonshøgskole av 2. desember 2004, § 4.

Oppbygning

Studiet utgjør til sammen tre års fulltidsstudium (180 stp), og er i hovedsak bygd opp av et fast system av emner på 100- og 200-nivå. De enkelte emnene har et omfang på 5 til 20 studiepoeng. Det fremgår under hvert enkelt emne hvilke undervisnings- og vurderingsformer som anvendes.

Studiets innhold av emner er fastlagt, men i tredje studieår kan studenten velge mellom HEB-151 og MIS-203 og PT-204.

Fagplaner og pensum

Bachelor, 1. studieår

KRL-101 Bibelvitenskap (20 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">• Årsstudium i KRL (60 stp)• Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	KRL-101 Bibelvitenskap 20 stp/ECTS
Kurs	<ul style="list-style-type: none">• Innføring i Bibelen (5 stp)• Det gamle testamente (5 stp)• Det nye testamente (10 stp)
Undervisningsperiode	<ul style="list-style-type: none">• Høst- og vårsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">• 96 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">• En firetimers skoleeksamen i kurset <i>Innføring i Bibelen</i> som gis gradert karakter• En oppgave på 3000 ord i kurset <i>Det gamle testamente</i> som gis gradert karakter• En sekstimers skoleeksamen i kurset <i>Det nye testamente</i> som gis gradert karakter

Målsetting

Det gamle testamente og Det nye testamente utgjør den kristne kirkes basis og norm. Som teologisk fagdisiplin vil KRL-101 Bibelvitenskap søke å gi en grunnleggende historisk tilnærming både til tekster, temaer og bibelteologiske drøftinger. Emnet vil søke å gi studenten grundig kjennskap til Bibelens tilblivelse, innhold og betydning for kirkens tro. Videre skal emnet søke å gi studenten kunnskap om de ulike bøkens historiske og litterære kontekst, og hjelp til å oppdage innholdsfulden i viktige bibelske hovedbegreper. Gjennom eksegesi, dvs. fortolkning, av utvalgte tekster skal studenten få hjelp til et metodisk gjennomtenkt tekstarbeid.

Emnebeskrivelse

Emnet KRL-101 består av tre kurs, og nedenfor er det angitt en beskrivelse for de enkelte kurs. KRL-101 utgjør til sammen 20 studiepoeng, og består av følgende kurs:

1. Innføring i Bibelen (5 stp)
2. Det gamle testamente (5 stp)
3. Det nye testamente (10 stp)

Innføring i Bibelen (5 stp)

I kurset *Innføring i Bibelen* (5 stp) skal studentene en første innføring i Det gamle og Det nye testamentet å kjenne. Det gis innføring i innledningsspørsmålene til de gammeltestamentlige og nytestamentlige skrifter, som forfatterskap, datering og innhold. De gamle testamentets skrifter skal presentres ut fra den historiske sammenhengen og den profetiske dimensjonen som leder frem til Det nye testamente, og gi grunnleggende innledningskunnskaper til de gammeltestamentlige bøker, inklusive tekst- og kanonhistorie. For Det nye testamentet

skrifter skal studiet gi kjennskap til NT's samtidshistorie, tekst- og kanonhistorie, og videre gi kjennskap til hovedtrekkene i Jesu liv og kristendommens fremvekst i aposteltiden. Kurset vil også ta for seg prinsippsspørsmål knyttet til hermeneutikk og bibelsyn, og gjennomføres som et tredagers intensivkurs på høstsemesteret. Dette kurset er obligatorisk. Hovedhensikten med kurset er å gi en orientering omkring ulike bibelsyn og en innføring i bibelskriftenes utsagn om egen tilblivelse og inspirasjon. Det vil også gis en innføring i fremveksten av den historisk-kritiske metode innenfor bibelvitenskapen, og en orientering i de ulike arbeidssteg i tradisjonell historisk-kritisk teksttolkning.

Det gamle testamente (5 stp)

I kurset *Det gamle testamente* (5 stp) er det det eksegetiske og litterære arbeid med utvalgte gammeltestamentlige skrifter/tekster som står i sentrum. Tekstene studeres på grunnlag av norsk bibeloversettelse og ved hjelp av en bibelkommentar. Studentene skal oppøve ferdigheter til å kunne analysere bibeltekster ved hjelp av grunnleggende eksegetisk og litteraturvitenskapelig metodikk. Også sentrale bibelteologiske emner vil bli behandlet i tilknytning til tekstgjennomgangene.

Det nye testamente (10 stp)

I kurset *Det nye testamente* (10 stp) legges hovedvekten på eksegesen av utvalgte nytestamentlige tekster. Tekstene eksegeres med utgangspunkt i norsk bibeloversettelse og ved hjelp av en bibelkommentar. Tekster fra Matteus-evangeliet studeres ut fra sin synoptiske sammenheng. Studentene skal videre tilegne seg innsikt i de viktigste eksegetiske metoder for å kunne studere bibeltekster med bakgrunn i deres litterære og miljøhistoriske sammenheng.

Studiet av Apostlenes gjerninger skal gi studenten kunnskap om innholdet i dette skriftet, og bli fortrolig med den eldste kirkes misjonsbestrebelse. Især legges det vekt på de mer prinsipielle sidene ved skriftets misjonsbudskap og beskrivelse av misjonsstrategien i aposteltiden.

Videre skal utvalgte tekster fra Romerbrevet eksegeres, og med utgangspunkt i eksegesen vil viktige emner inne paulinsk bibelteologi bli studert inngående.

Mange av Bibelens 66 bøker berører spørsmål knyttet til fremtiden og de siste tider. Johannes' Åpenbaring er i særlig grad viet til spørsmål om den kristne kirkes kår i trengselstiden før Jesu gjenkomst, til selve gjenkomsten og begivenheter omkring denne, til den siste dom og til evigheten. Målet med studiet av dette emnet er å gi innsikt i selve skriftet, dets sjanger, tekst og budskap, og i noen grad til ulike tilnærminger og forskningsposisjoner til Johannes' Åpenbaring. Undervisningen vil i noen grad aktualisere tekstene i forhold til populære forestillinger omkring endetiden og evigheten.

Bibeltekster og pensumlitteratur

Innføring i Bibelen:

Hvalvik, R. og Stordalen, T. (1999): *Den store fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning*. Oslo: Det Norske Bibelselskap, ss. 19-31, 67-102, 107-137, 143-151, 155-159, 170-172, 176-250, 264-281 og 293-382.

Bøe, S. (2001): "Nye metoder og tendenser i bibelforskningen." i: Bøe, S. og Sjaastad, E. (red): *Budskap 2001. Årsskrift for Fjellhaug Misjonshøgskole*. Oslo: Studiebibliotek for Bibel og Misjon. ss. 28-41.

- Bøe, S. (2002): "Bibelsyn og bibelbruk i kirken frem til reformasjonen." i: Bøe S. og Valen, K. (red.): *Budskap 2002. Årsskrift for Fjellhaug Misjonshøgskole*. Oslo: Studiebibliotek for Bibel og Misjon. ss. 143-157.
- Breivik, N.O. (1986): "Hva Bibelen lærer om seg selv" i: Kleppa, J. og Sjaastad, E (red.), *Det gjelder Guds Ord. Om aktuelle bibelsynsspørsmål*, Oslo: Lunde, ss. 22-38.
- Baasland, E. (1991): *Ordet fanger. Bibelen og vår tid*. Universitetsforlaget, Oslo, ss. 7-34
- Sjaastad, E. (2001): "Apostlenes grunnvoll." i: Bøe, S. og Sjaastad, E. (red): *Budskap 2001. Årsskrift for Fjellhaug Misjonshøgskole*. Oslo: Studiebibliotek for Bibel og Misjon. ss. 7-17.
- Teigen, A. H. (2001): "Bibelsyn og troskonflikt." i: Bøe, S. og Sjaastad, E. (red): *Budskap 2001. Årsskrift for Fjellhaug Misjonshøgskole*. Oslo: Studiebibliotek for Bibel og Misjon. ss. 42-50.
- Valen, K. (1988): *Frelshistorien i Det gamle testamente*. Oslo: Lunde Forlag, ss. 42-57.
- Valen, K. (2006): *På talefot med profetene*. Oslo: Studiebibliotek for Bibel og Misjon, ss. 55-64, 111-125 og 142-147.

Det gamle testamente:

Følgende bibeltekster skal studeres eksegetisk:

1. Mos 1-3; 12,1-9; 2. Mos 3,1-17; 19,1-20,17; Sal 2; 8, 13; 46; 51; 73; 97; 139; Jes 1; 6; 7,1-17; 42,1-9; 52,13-53,12; Jer. 7,1-15; 15,10-21; 23,5-6; 31,31-34; Dan 7.

Bryn, E. Myhre, K., Mæland, J. O. og Valen K. (1987): *Fortolkning til Salmenes bok II*. Bibelverket Oslo: Luther/Lunde, ss. 13-18, 131-135 og 303-307.

Kvanvig, H. S. (1981): *Et ord har slått ned i Israel*. Oslo: Skrivestua, MF, ss. 156-182 og 255.

Michelsen, L. (1971): *Fortolkning til Første Mosebok*. Bibelverket. Oslo: Luther/Lunder, ss. 23-72 og 122-127.

Michelsen, L. (1973): *Forelesninger over Exodus*. Bergen: Norsk Lærerakademi (stensiler), ss. 9-51.

Myhre, K., Mæland, J. O. og Valen, K. (1985): *Fortolkning til Salmenes bok I*. Bibelverket. Oslo: Luther/Lunde, ss. 38-53, 69-73, 91-93, 106-108, 236-240, 259-265.

Valen, K. (2006): *På talefot med profetene*. Oslo: Studiebibliotek for Bibel og Misjon, ss. 7-21, 28-54, 65-110 og 126-141.

Det nye testamente:

Følgende tekster skal studeres eksegetisk:

Matteus evangeliet: 1,1-25; 3,13-17; 5,1-6,18; 8,1-13; 9,1-8; 9,35-10,10; 12,22-32; 13,1-23; 16,13-23; 20,20-28; 21,1-11; 22,1-14; 24,1-36; 25,1-13; 27,27-54; 28,1-20.

Apostlenes gjerninger: 1,1-8; 2-3; 5,12-16; 8,5-25; 13-15; 17,22-31; 19,11-20.

Romerbrevet: 1,16-17; 3,21-31; 5,1-6,23; 8,1-17. De resterende kapitler og avsnitt er kursorisk pensum.

Johannes Åpenbaring: Kap.1-5; 7; 13; 16 og 19,11-22,5.

Eristland, Lars (1978): *Fortolkning til Johannes Åpenbaring*. (Bibelverket) Oslo: Lunde og Luther. ss. 150-160 og 199-227.

Hvalvik, R. (1992): *Fra Jerusalem til jordens ender. Hovedtrekk i Apostlenes gjerninger*. 2. utgave. Oslo: Luther/Credo, ss. 45-85 og 96-118.

Kvalbein, H. (1989 eller senere): *Matteusevangeliet*. Bibelverket. Oslo: Lunde/Luther: Innledningen og kommentar til de eksegetiske tekstene er pensum.

Skarsaune, O (1999): *Tusenårshåpet. Endetidsforventning gjennom 2000 år*. Oslo: Verbum. ss. 46-62.

Synnes, M. (1996): *7 profetiske budskap til menighetene. En gjennomgåelse av sendebrevene i Johannes' Åpenbaring*. Oslo: Verbum forlag. ss. 14-66.

Valen, K. (2001): *Framtid og håp. En oversikt over Bibelens budskap om endetiden*. Oslo: Lunde forlag. ss. 251-318.

Og til Romerbrevet:

Andersen, Ø. (1972): *Romerbrevet*. Bibelverket. Oslo: Lunde/Luther, ss. 9-262

eller:

Bruce, F. F. (1989): *The Letter of Paul to the Romans*. TNTC – Revised edition. Leicester: IVP, ss. 67-270

eller:

Hvalvik R. (1988): *Romerbrevet. En kommentar*. Oslo: Foreløpig utgave, ss.1-105.

Undervisningsform

Undervisningen i emnet har et omfang på til sammen 96 undervisningstimer, og vil hovedsakelig bestå av forelesninger. Kurset *Innføring i Bibelen* (5 stp) undervises hvert høstsemester, og omfatter 24 undervisningstimer. Kurset *Det gamle testamente* undervises hvert høstsemester, og består av 24 undervisningstimer. Kurset *Det nye testamente* undervises hvert vårsemester, og består av til sammen 48 undervisningstimer.

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- gjennomføre et tredagers innføringskurs i Hermeneutikk og bibelsyn
- gjennomføre en firetimers skriftlig skoleeksamen i kurset *Innføring i Bibelen* som gis gradert karakter
- skrive en oppgave på 3000 ord fra kurset i *Det gamle testamente* som gis gradert karakter
- gjennomføre en sekstimers skoleeksamen i kurset *Det nye testamente* som gis gradert karakter

- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering:

For å bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av de to skriftlige skoleeksamenen og oppgaven. Ved utrekning av hovedkarakter vil kursene Innføring i Bibelen og Det gamle testamente telle 25% hver, mens skoleeksamenen i Det nye testamente teller 50% ved utrekning av karakteren.

KRL-102 Kirkehistorie (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">• Årsstudium i KRL (60 stp)• Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	KRL-102 Kirkehistorie 10 stp/ECTS
Kurs	<ul style="list-style-type: none">• Allmenn kirkehistorie (4 stp)• Norsk kirkehistorie (3 stp)• Konfesjonskunnskap (3 stp)
Undervisningsperiode	<ul style="list-style-type: none">• Høstsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">• 48 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">• En femtimers skoleeksamen som gis gradert karakter

Målsetting

Emnets målsetting er for det første å gi en innføring i, kunnskap og forståelse for kirkens historie, og for det andre gi innsikt i ulike kirkesamfunns konfesjonelle egenart.

Emnebeskrivelse

KRL-102 består av kursene allmenn kirkehistorie (4 stp), norsk kirkehistorie (3 stp) og konfesjonskunnskap (3 stp). Emnet sikter på å gi en innføring over den historiske utviklingen i kirken fra den første tid og til i dag. Vi følger den kristne kirkes historiske opprinnelse, utvikling og utbredelse, i Europa, verden for øvrig og i Norge. I den allmenne kirkehistorien vil hovedvekten ligge på oldtiden, reformasjonstiden på 1500- og 1600-tallet, og nyere tid. I den norske kirkehistorien vil hovedvekten ligge på reformasjonstiden og særlig tiden etter Hans Nielsen Hauge. Konfesjonskunnskapsfaget gir en innføring i de ulike kirkesamfunns historie og teologiske særpreg.

Pensumlitteratur

Allmenn kirkehistorie:

Haraldsø, Brynjar (1997): *Kirke og misjon gjennom 2000 år*. Oslo: Lunde forlag. ss. 13-285.

Norsk kirkehistorie:

Oftestad, Bernt, T., Rasmussen, Tarald og Schumacher, Jan (1993): *Norsk kirkehistorie*. 2. utgave eller senere. Oslo: Universitetsforlaget. ss.13-302.

Konfesjonskunnskap:

Sødal, Helje Kringebotn (red.) (2002): *Det kristne Norge. Innføring i konfesjonskunnskap*. Kristiansand: Høgskoleforlaget. ss. 9-190; 199-219 og 255-298.

Undervisningsform

Undervisningen i emnet har et omfang på 48 timer og består av forelesninger, og foreleses hvert høstsemester.

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- gjennomføre en femtimers skoleeksamen som gis gradert karakter
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering:

For å kunne bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige eksamenen.

KRL-103 Systematisk teologi (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">• Årsstudium i KRL (60 stp)• Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	KRL-103 Systematisk teologi 10 stp/ECTS
Kurs	<ul style="list-style-type: none">• Dogmatikk (5 stp)• Etikk (2 stp)• Religionspedagogikk (3 stp)
Undervisningsperiode	<ul style="list-style-type: none">• Høstsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">• 48 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">• En femdagers hjemmeeksamen på 4000 ord som gis gradert karakter

Målsetting

Emnet sikter på å gi en innføring i den kristne kirkes tro ut i fra et evangelisk-luthersk ståsted. Emnet vil søke å gi en første innføring i kristen etikk, og videre drøfte de viktigste spørsmålene som knytter seg til kristen oppdragelse og undervisning i kirkelig- og skolemessig sammenheng.

Emnebeskrivelse

Dogmatikk (5 stp):

Kurset *dogmatikk* (troslære) skal gi en helhetsframstilling av den kristne tro med utgangspunkt i den evangelisk-lutherske lære. Siktemålet er å gi kjennskap til og innsikt i de viktigste bibelsynspørsmålene, kristen åpenbaringsforståelse, læren om Gud, mennesket og den skapte verden. Dessuten vil kurset gi kjennskap til og innsikt i læren om Jesu Kristi person og gjerning og Den Hellige Ånd og menigheten. Emner som læren om frelsen, rettferdiggjørelsen, helliggjørelsen og det kristne liv vil tas opp til behandling. Endelig vil problemstillinger i tilknytning til læren om de siste ting berøres, herunder Jesu gjenkomst, dommen og det evig liv.

Kristen etikk (2 stp):

Kurset i *etikk* skal gi en innføring i prinsippdrøftingen om det bibelske grunnlaget for etikken sett i relasjon til andre etiske systemer, og gi en oversikt over det etiske materialet vi finner i Bibelen. Kurset gir videre innsikt i hovedpunktene i kristen etikk, der en i særlig grad drøfter det kristne synet på mennesket og menneskelivet i hjem, menighet og i samfunnet. Særlige dagsaktuelle etiske problemstillinger blir gjenstand for drøfting.

Religionspedagogikk (3 stp):

Religionspedagogikken sikter på å gi en allsidig teologisk orientering om de viktigste spørsmålene som knytter seg til kristen oppdragelse og undervisning. En vil også analysere og vurdere aktuelle undervisnings- og oppdragerspørsmål generelt ut fra teologisk synsvinkel. Også grunnleggende religionspsykologisk tematikk trekkes inn. Videre skal kurset av religionspedagogikken gi en plattform for arbeidet med fagdidaktikken.

Pensumlitteratur

Dogmatikk:

Modalsli, O. og Engedal, L. G. (1980): *Evangelisk tro*. Oslo: Luther Forlag, ss. 33-135.

Valen-Sendstad, A. (1990): *Kristen troslære*. Fredericia: Lohses forlag, ss. 7-200.

Wisløff, C. Fr. (1984 eller senere): *Martin Luthers teologi*. Oslo: Lunde Forlag, ss. 33-135.

Etikk:

Mæland, J. O. (1993): *På livet side. Kristen etikk i perspektiv*. Oslo: Luther Forlag, ss. 15-125 og 139-263.

Stott, J. (1984 eller senere): *Issues Facing Christians Today*. London: Marshall Pickering, ss. 2-44, 164-185 og 308-335.

Religionspedagogikk:

Asheim, I. og Mogstad, S. D. (1987): *Religionspedagogikk*. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 59-75, 80-95 og 179-191.

Redse, A. (2006): *Trusopplæringspedagogikk. Opplæring og oppseding til Kristen tru og liv i heim, kyrkje og skule*. Fjellhaug Skoler: Upublisert manus, ss. 1-114.

Undervisningsform

Emnet KRL-103 består av til sammen 48 undervisningstimer, og undervises hvert høstsemester. Kurset *dogmatikk* undervises i til sammen 24 timer, *etikken* undervises i til sammen 10 timer og religionspedagogikken undervises i til sammen 14 timer. Undervisningsformen i det enkelte kurs vil veksle mellom forelesninger og seminarer.

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- gjennomføre en femdagers hjemmeeksamen på 4000 ord som gis gradert karakter
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering:

For å kunne bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige hjemmeeksamenen.

KRL-104 Religions- og livssynskunnskap (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">• Årsstudium i KRL (60 stp)• Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	KRL-104 Religions og livssynskunnskap 10 stp/ECTS
Kurs	<ul style="list-style-type: none">• Livssyn (2 stp)• Verdensreligioner (5 stp)• Islam (3 stp)
Undervisningsperiode	<ul style="list-style-type: none">• Vårsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">• 48 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">• En femtimers skoleeksamen som gis gradert karakter

Målsetting

Hovedmålsettingen med emnet er å gi en historisk innføring i de viktigste verdensreligionene, med særlig vekt på islam. Også afrikanske religioner og folkereligiøsitet i Sør-Amerika berøres. Videre vil emnet gi studenten kunnskap om de sekulariseringsprosesser som har ført frem til et samfunn med livssynspluralisme, og også redegjøre for sentrale livssyn og nyreligiøse bevegelser.

Emnebeskrivelse

Livssyn (2 stp):

Emnet vil redegjøre for den historiske sekulariseringsprosessen som ledet frem til livssynsmangfoldet i den vestlige verden. Emnet vil gi en grundig innføring i de klassiske livssynene ut i fra en historisk og systematisk dimensjon. Videre vil nyreligiøse retninger og den det ny-religiøse Jesusbildet vies særlig oppmerksomhet.

Verdensreligioner (5 stp):

Kurset gir en generell innføring i hinduisme og buddhisme ut fra et historisk perspektiv. Studiet vil drøfte utviklingen av disse religionenes tros- og adferdsformer, deres aktuelle ytringer og endringer i dagens kulturelle og religiøse brytninger. Videre vil det bli gitt en oversikt over tradisjonelle afrikanske religioner og folkereligiøsitet i Sør-Amerika. Også kinesisk folkereligion berøres. Det gis en historisk innføring, men det legges også vekt på å redegjøre for hvordan disse religionene blir praktisert i dag

Islam (3 stp):

Kurset vil gi en generell innføring i de religiøse grunnelementene i klassisk islam, Muhammeds liv og historie, islams historie og utbredelse, foruten en del folkereligiøse elementer. Av spesiell interesse er framveksten av islamsk fundamentalisme på den internasjonale arena. En vil også se på mangfoldet i islam og gå nærmere inn på reformislam, modernisme og kampen for menneskerettigheter.

Pensumlitteratur

Tekster merket med * finnes i kompendium som kan kjøpes ved Fjellhaug Misjonshøgskole.

Livssyn:

Kvalvaag, R. W. (2003): *Det guddommelige jeg. Nyreligiøsitet og religiøse strømninger i moderne ungdomskultur*. Bergen: Fagbokforlaget, ss. 13-85.

Sandström, H. E. (2005): *Nyere livssyn og idéstrømninger. Humanisme, naturalisme, marxisme, freudianisme, nyreligiøsitet*. Bergen: Fagbokforlaget, ss. 9-90.

Verdensreligioner:

Gilhus, I. S. og Mikaelsson, L. (red) (2007): *Verdens levende religioner*. Oslo: Pax Forlag, ss. 9-135 og 142-194 og 342-366.

Solheim, D. (2001): *Religion i Afrika*. Oslo: Fjellhaug Misjonshøgskole, 10 sider.

Redse, A. (1996/2006): *Kinesiske religionar og religiøsitet. Ei innføring for KRL årseining i faget religions- og livssynkunnskap*. Volda: Institutt for religion, livssyn og kyrkjefag Høgskulen i Volda.

Ladstein, Bjørn (2006): *Gud gir ikkje velsigning sånn utan vidare. Eit komparativt studium av folkekatolisisme og ny-pentekostalisme i Bolivia*. Oslo: Masteroppgave ved MF. Kapittel 2: Folkekatolisisme i Bolivia, ss. 11-40.*

Nida, Eugene A. (1974): *Understanding Latin Americans with special reference to religious values and movements*. Pasadena, CA: William Carey Library. Kapittel 6: Christopaganism, ss. 106-124.*

Williams, Philip (2001): *Popular Religion and the (Re) Construction of Community in Yungay* fra Anna Peterson, Manuel Vásquez og Philip Williams: *Christianity, Social Change, and Globalization in the Americas*. New Brunswick: Rutgers University Press, ss. 63-83.*

Islam:

Opsal, J. (2005) (2. utg): *Lydighetens vei. Islams veier til vår tid*. Oslo: Universitetsforlaget. ss. 27-141, 197-215 og 251-271.

Roald, A. S. (2004): *Islam*. Oslo: Pax forlag. ss. 149-207.

Undervisningsform

Emnet KRL-104 omfatter til sammen 48 undervisningstimer, og undervises hvert vårsemester. Kurset i *Livssyn* undervises i til sammen 10 timer, og *Islam* består av 14 undervisningstimer. Kurset i *Verdensreligioner* omfatter til sammen 24 undervisningstimer.

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- gjennomføre en femtimers skoleeksamen som gis gradert karakter
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering:

For å kunne bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige eksamenen.

EX-100 Examen philosophicum (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">• Bachelor i teologi og misjons (180 stp/ECTS)
Emne	E-X100 Examen philosophicum 10 stp
Kurs	<ul style="list-style-type: none">• Filosofi- og vitenskapshistorie (5 stp)• Etikk (5 stp)
Undervisningsperiode	<ul style="list-style-type: none">• Vårsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">• 48 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">• En totimers kortsvarsprøve som vurderes til bestått/ ikke bestått• Enten en firetimers skoleeksamen eller femdagers hjemmeeksamen som gis gradert karakter

Målsetting

Emnet EX-100 Examen philosophicum (10 stp/ECTS) består av to kurs: "Filosofi og vitenskapshistorie" (5 stp) og "Etikk" (5 stp). Emnet inngår som del av studieprogrammet Bachelor i teologi og misjon (180 stp), men kan også tas som et selvstendig emne.

Emneskrivelse

Filosofi og vitenskapshistorie (5 stp):

Filosofi- og vitenskapshistorien skal gi studentene kunnskap om de sentrale tenkerne fra filosofihistorien fra antikken frem til moderne tid. Studiet skal også gi en første innsikt i vitenskapshistorie. Gjennom å arbeide med sentrale tenkere skal studiet bidra til å gi kunnskap om filosofiske problemer og hvordan disse har vært løst av ulike tenkere

Etikk (5 stp):

Etikkdelen i exphilstudiet er systematisk orientert. Det gis en første innføring i sentrale begreper og etiske teorier. Metaetikken vil vies særlig oppmerksomhet, og skal gi studentene hjelp til å kartlegge hvilke argumenter etikere bruker for å begrunne sine etiske teorier. Hvordan etisk argumentasjon begrunnes – spesielt innen kristen etikk – vil bli særlig drøftet. Forskningsetikken – som er en del av områdeetikken – presenterer de normative aspekter ved forskningsaktiviteten.

Pensumlitteratur

Filosofi og vitenskapshistorie:

Tollefsen, Syses og Nicolaisen: *Tenkere og idéer. Filosofiens historie fra antikken til vår egen tid*. 2. utg. Oslo, Gyldendal Akademisk, 2003. Kapitlene 1-4, 7, 9-10, 12-14, 16-19, 23-24 (ca. 380s.).

og

Skirbekk, Gunnar og Gilje, Nils: *Filosofihistorie 2 – fra opplysningstiden til modernismen*. 6. utg. Universitetsforlaget, Oslo, 1996. Kapitlene 29-30 (ca. 84 s.).

Orginaltekster:

Asheim, Olav og Wiestad, Else (2003): *Orginaltekster til filosofi- og vitenskapshistorie*. Oslo: Unipub as (2003). Følgende tekster studeres:

Descartes, René: *Om metoden, del 1-4* (s. 171-212)

Hume, David: Utdrag fra *En undersøkelse av den menneskelige forstand* (s. 227-258)

Kant, Immanuel: *Kritikk av den rene fornuft* (s. 271-280)

Etikk:

Vaags, Ralph H. (2004): *Etikk*. Bergen: Fagbokforlaget.

Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsfag, jus og humanoria: vedtatt av Den nasjonale forskningskomite for samfunnsvitenskap og humanoria 15. februar 1999. Oslo: Komiteen, 1999.

Orginaltekster:

Asheim, Olav og Wiestad, Else: *Orginaltekster fra filosofi- og vitenskapshistorie*, bind 3, Oslo: Unipub. Følgende tekster studeres:

Platon: Utdrag fra *Staten* (s. 73-86)

Aristoteles: Utdrag fra *Den nikomakiske etikk* (s. 103-113, 116-136)

Hume, David: Utdrag fra *Avhandlingen om menneskenaturen* (s. 259-270)

Kant, Immanuel: Utdrag fra *Moralens metafysikk, Dydslæren, del I* (s. 287-296)

Undervisningsform

Undervisningsformene vil variere mellom forelesning og gruppearbeid. I gruppearbeidet skal studentene diskutere tema fra pensum og forelesninger og presentere pensumstoff for hverandre. Gjennom dette skal studentene oppøve de ferdigheter og holdninger som uttrykkes i studiets mål og som de vil få bruk for i videre studier. Eventuelle obligatoriske øvelser/innleveringer i Fronter er quiz-type til innlæring og repetisjon av basisfakta. Det er obligatorisk frammøte både til forelesningene og i gruppene. Undervisningen i emnet har totalt et omfang på 48 undervisningstimer, der kursene i Filosofi og vitenskapshistorie og Etikk hver har 24 undervisningstimer.

Evaluering

Studiekrav

Studenten skal:

- følge den obligatoriske undervisningen
- gjennomføre en to timers kortsvarsprøve som vurderes til bestått/ikke bestått. Denne må være bestått før studenten kan avlegge avsluttende eksamen i emnet
- avlegge enten en firetimers skoleeksamen eller femdagers hjemmeeksamen på 3000 ord, der det gis oppgaver fra begge kursene. Det kunngjøres ved semesterstart hvilken evalueringsform som velges.
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha oppfylt alle studiekravene. Karakteren i emnet settes på grunnlag av den skriftlige skoleeksamenen eller hjemmeeksamenen.

Bachelor, 2. studieår

KRL-211 Deuteronomium (5 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	KRL-211 Deuteronomium 5 stp/ECTS
Kurs	
Undervisningsperiode	<ul style="list-style-type: none">Høstsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">24 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">En skriftlig oppgave på 3000 ord som gis gradert karakter
Godkjent som HR-sak	<ul style="list-style-type: none">HR-sak /08

Målsetting

Deuteronomium utgjør et teologisk tyngdepunkt i GT og jødedommen. Også i den moderne GT-forskningen har Deuteronomium stått svært sentralt, da den er blitt tillagt en viktig rolle i forståelsen av innholdet og tilblivelsen av en rekke andre bøker og samlinger av bøker i GT. Mot denne bakgrunn sikter dette emnet på å gi studentene:

- god evne til å eksegere sentrale tekster i Deuteronomium ut fra norsk oversettelse
- god innsikt i teologiske hovedpunkter i Deuteronomium, som eksempelvis gudsbegrepet, menneskesynet, Guds utvelgelse av Israel som Guds folk og gudstjenestelivet med ofringene og de tre årlige høytidene.
- god innsikt i debatten omkring Deuteronomiums tilblivelse, innhold og sluttform
- god innsikt i den betydning den moderne forskning har tillagt boken i sin forståelse av andre gammeltestamentlige skrifers tilblivelse, teologi og sluttform
- kunnskap om Deuteronomiums videre bruk og aktualitet innenfor jødisk og kristen tradisjon

Emnebeskrivelse

Emnet er et detaljeksgetisk emne som sikter på å gi en innføring i sentrale tekster og teologiske hovedpunkter i Deuteronomium. De angitte pensumtekstene vil bli gjenstand for et detaljeksgetisk studium med vekt på deres historiske, litterære og tematisk/teologiske sider. Det vil også bli brukt tid på innledningsspørsmål og Deuteronomiums virkningshistorie.

Pensumtekster og litteratur

Pensumtekster:

Deut 5,1-22; 6,4-9; 7,1-11; 12,1-28; 16,1-17; 17,14-20; 18,15-22; 20,1-14; 26,1-11; 27,1-28,14; 30,1-20.

Litteratur:

McConville, J. G. (2002): *Deuteronomy*. Apollos Old Testament Commentary 5. Leicester: Apollos, ss. 17-51; 73-77; 117-131; 134-142; 145-159; 162-164; 209-232; 267-278; 283-285; 293-296; 302-306; 315-323; 374-380; 384-405; 409-410; 421-433.

McConville, J. G. (1993): *Grace in the End. A Study in Deuteronomic Theology*. Studies in

Old Testament Biblical Theology. Carlisle: The Paternoster Press, ss. 9-44; 123-162

Millar, J. G. (1998): *Now Choose Life: Theology and Ethics in Deuteronomy*. New Studies in Biblical Theology 6. Leicester: Apollos, ss. 41-183.

Undervisningsform

Undervisningen i emnet har et omfang på 24 timer og består hovedsakelig av forelesninger. Studentene kan bli bedt om å legge frem presentasjoner.

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- skrive en oppgave på 3000 ord ut fra selvvalgt emne godkjent av faglærer som gis gradert karakter
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering:

For å bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den innleverte oppgaven.

KRL-212 Johannesevangeliet (5 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	KRL-212 Johannesevangeliet 5 stp/ECTS
Kurs	
Undervisningsperiode	<ul style="list-style-type: none">Høstsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">24 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">En sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter
Godkjent som HR-sak	<ul style="list-style-type: none">HR-sak /08

Målsetting

Det nye testamentet er basis for all kristen livstolkning, både av dogamatisk og etisk art. Samtidig som Det nye testamentet bygger på Det gamle testamentet, videreføres her budskapet i lys av Kristus-hendelsen. Med utgangspunkt i det detaljeksegetiske arbeidet og i arbeid med andre tekster i skriftet legges det vekt på å gi studentene en grunnleggende forståelse for hovedtemaer i Johannesevangeliet. Målet med dette emnet er å lære Johannesevangeliet godt å kjenne, både tekstlig og saklig. I tilknytning til forelesningene vil ulike syn og tilnærminger til både eksegese og bibelteologi bli presentert og drøftet. Det tilstrebes en viss selvstendighet hos studentene i møte med slike spørsmål I tillegg er det et mål at studenten skal kjenne Johannesevangeliets bakteppe av samtidshistorie, både i landet Israel og blant jødene som bodde i andre land (diasporaen). Emnet er et detaljeksegetisk emne som sikter på å gi en innføring i sentrale tekster og teologiske hovedpunkter. De angitte pensumtekstene vil bli gjenstand for et detaljeksegetisk studium med vekt på deres historiske, litterære og tematisk/teologiske sider. Det vil også bli brukt tid på innledningsspørsmål og Johannesevangeliets virkningshistorie.

Emnebeskrivelse

Emnet er i all hovedsak et tekststudium av Johannes-evangeliet. Det veksler mellom detaljeksege og hovedlinjer, og skal slik også gi øvelse i både å eksegere bibeltekst detaljert og i hovedlinjer. I tillegg til eksegesen har emnet et visst preg av bibelteologi, der tematiske linjer innenfor skriftet trekkes opp, også til dels på bakgrunn av Det gamle Testamente og øvrige skrifter i Det nye Testamente.

Til Johannes-evangeliets samtidshistoriske bakteppe hører et riss av jødernes historie fra ca 300 f. Kr. til ca 135 e. Kr; videre de viktigste retningene innen jødedommen på Jesu tid, så som fariseerne, sadukeerne og essenerne. En skal også kjenne til datidens jødedom utenom Israel (diasporaen), så som synagogene og viktige skribenter som Philo og Josefus.

Pensumtekster og litteratur

Bibeltekster:

Følgende bibeltekster skal studeres på grunnlag av norsk oversettelse: Joh.1,1-18; 3,1-21; 5,19-31; 6,21-40; 8,31-47; 11,17-27; 12,20-50; 13,31-15,10; 16,4b-15; 17,1-5.

Litteratur:

Sjaastad, Egil (2007): *Livets brød i dødens verden. Tekster og tema i Johannesevangeliet*. Oslo: FMH-forlaget, s. 5-311.

Hjort, Birgitte Gråkjær (19??): *Det Nye Testamentes Omverden. Om politiske, religiøse og filosofiske forhold på Det Nye Testamentes tid*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag, s. 305-316

Rian, Dagfinn (1984): "Jødenes historie fra Esra til Talmud." I *Blant skriftlærde og fariseere. Jødedommen i oldtiden*. Oslo: Verbum, s. 11-38

Seland, Torrey (1998): *Paulus i Polis. Paulus' sosiale verden som forståelseshorisont for hans forkynnelse*. Volda: Møreforskning. Side 125-149

Undervisningsform

Undervisningen i emnet har et omfang på 24 timer og består hovedsakelig av forelesninger.

Evaluering**Studiekrav:**

- Studenten skal:
- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- gjennomføre en seks timers skoleeksamen som gis gradert karakter
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering:

For å bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av eksamensbesvarelsen

KRL-213 Misjonshistorie (5 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	KRL-213 Misjonshistorie 5 stp/ECTS
Kurs	
Undervisningsperiode	<ul style="list-style-type: none">Høstsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">24 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">Tre bokrapporter på hver 700 ord som vurderes til bestått eller ikke beståttEn muntlig eksamen som gis gradert karakter
Godkjent som HR-sak	<ul style="list-style-type: none">HR-sak /08

Målsetting

Undervisningen sikter på å gi studentene en innføring i misjonens framvekst og ekspansjon i Asia og Øst-Afrika fra starten av og fram mot det 20. århundre.

Emnebeskrivelse

Misjonen startet i Jerusalem og fortsatte rundt hele Middelhavet til kristendommen var den dominerende religion i Romerriket på 300-tallet. Men de første misjonærene dro også sørover og østover. Vi finner i dag tidlige spor av kristent nærvær i både Etiopia, Mesopotamia og India. De som brakte evangeliet til Afrika og Asia stod på ingen måte tilbake i iver og dyktighet for de som kom med det til Europa. Etter 1000 år med kristen misjon var det sannsynligvis flere kristne øst for Jerusalem enn det var kristne i Europa og Nord-Afrika.

I vår tradisjon er vi vant til å tenke at misjonshistorie er historien om at kristendommen kom fra Palestina og Syria til Europa, og at europeiske kristne går videre med evangeliet til de øvrige kontinentene. Men dette er feil. Allerede i misjonens startfase skjer det en bevegelse både mot nord, sør, øst og vest. Det kristne budskap få et betydelig gjennomslag i alle retninger. Særlig gjelder dette rundt Middelhavet og i Asia.

I vårt studium har kirkehistoriefaget gitt en oversikt over den kristne kirkes vekst på vårt eget kontinent. Her har utviklingen i vårt eget land fått plass. I dette emnet er det naturlig å se misjonshistorien i forlengelsen av urkirkens misjonsinnsats, og vi vil da forfølge linjene sørover og østover. Det vil her være oppgaven å gi studentene en oversikt over viktige deler av misjonshistorien i Asia og Øst-Afrika.

Undervisningsform

Undervisningen vil kombinere forelesninger og seminarform og utgjør totalt 24 undervisningstimer.

Litteratur

Skarsaune, Oskar 2005 Evangeliet fra Jerusalem til jordens ender: Kirkehistorien i misjonshistorisk lys, og misjonstenkningen i oldtiden og middelalderen,

- i J.M. Betentsen m.fl., *Missiologi i dag*, Universitetsforlaget, Oslo, s. 79-109
- Skarsaune, Oskar 1991 *Church History as Seen from Bangkok*. Upubliserte forelesningsmanuskripter fra forelesninger i Hong Kong
- Andersen, Knut T. 1980 *A Brief History of the Mekane Yesus Church*, Forlaget Savanne, Christiansfeldt s. 5-71
- Ward, Kevin 1991 *A History of Christianity in Uganda* i Z. Ntamburi (ed.): *From Mission to Church. A Handbook of Christianity in East Africa*, Nairobi, Uzima Press, s. 81 112
- Bridges, Roy C. 1968 *Introduction to the second edition* i J. L. Krapf: *Travels, Researches and Missionary Labours*. London, Frank Cass & Co Ltd s. 7-48
- Martling, Carl H. 2000 *Gud i Orienten* Artos, Skellefteå, s. 127-177
- Kane, J. Herbert 2001 *A Concise History of the Christian World Mission*. Baker Book House, Grand Rapids s. 3-89

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- fullføre den obligatoriske undervisningen
- skrive tre bokrapporter som hver er på 700 ord og som vurderes til bestått/ikke bestått
- gjennomføre en muntlig eksamen som gis gradert karakter
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering:

For å bestå emnet må studenten ha oppfylt studiekravene. Karakterens settes på grunnlag av den muntlige eksamenen.

KRL-214 Bekjennelsens teologi (5 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	KRL-214 Bekjennelsens teologi (5 stp/ECTS)
Kurs	
Undervisningsperiode	<ul style="list-style-type: none">Høstsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">24 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">En skriftlig oppgave på 3000 ord som gis gradert karakter
Godkjent som HR-sak	<ul style="list-style-type: none">HR-sak /08

Målsetting

KRL-202 er et systematisk teologisk studium som skal skje på basis av de oldkirkelige og lutherske bekjennelsesskrifter. Gjennom arbeidet med emnet skal studenten:

- Tilegne seg innsikt i de historiske forutsetninger og rammer for bekjennelsesdannelsen.
- Tilegne seg forståelse av det prinsipielle forhold mellom Skrift og bekjennelse, primært slik dette er forstått i luthersk teologi.
- Tilegne seg god innsikt i bekjennelsens lære om treenighet, antropologi, kristologi, soteriologi, nådemidlene og kirken.
- Tilegne seg forståelse av den indre sammenhengen mellom de forskjellige dogmer i bekjennelsen, samt en viss innsikt i det eksegetiske grunnlag for bekjennelsens hoveddogmer.
- Tilegne seg en viss forståelse av forskjellen mellom luthersk, reformert og katolsk teologi, slik disse fremstår under reformasjonstiden og i dag.
- Oppøve evne til å forstå og vurdere forholdet mellom bekjennelsens teologi og nyere teologiske oppfatninger.

Emnebeskrivelse

KRL-202 er et systematisk-teologisk emne, som viderefører kurset dogmatikk KRL-103. Studiet er særlig rettet mot de oldkirkelige bekjennelsessymboler, Den augsburgske bekjennelse og Luthers Lille katekisme. Andre deler av de lutherske bekjennelsesskrifter vil imidlertid også trekkes inn, fortrinnsvis deler av Apologien, De schmalkaldiske artikler, og Luthers Store katekisme. Studiet sikter på å gi en viss innsikt i de historiske forutsetninger og rammer for bekjennelsesdannelsen. Primært er det imidlertid rettet mot å utvide og utdype studentens systematisk teologiske innsikt og kompetanse. Studiet sikter derfor på å utvide kunnskapen om bekjennelsens hoveddogmer. Videre sikter det på å oppøve evnen til å analysere, vurdere og forstå saksforhold av materialteologisk og prinsipiell karakter, slik dette kommer til uttrykk i bekjennelsen. I den anledning kan også aktuelle teologiske dokumenter og skrifter som ikke figurerer i litteraturlisten trekkes inn i undervisningen. Ved dette skal studenten settes i stand til å forstå og vurdere bekjennelsesskriftenes aktualitet.

Litteratur

Grane, L: (1963 eller senere) *Confessio Augustana*. København: Gyldendal, 20 – 178.

- Jensen, O. (1997) *Katekismens teologi. En innføring i Luthers Katekismer*. Oslo: Luther forlag, 37 – 122.
- Skarsaune, O: (1997) *Troens Ord. De tre oldkirkelige bekjennelsene*, Oslo. Luther Forlag, 25 – 35, 123 – 209, 239 – 261.
- Valen-Sendstad, A. (1979) *Kristen dogmatikk*. Oslo Luther forlag, 110 – 120.
- Sannes, K. O: ”Joint Declaration – enighet mellom katolikker og lutheranere om rettferdiggjørelseslæren?” *TTK*, 2/97, 97 – 110.
- Højlund, A. Chr. (2007) *Men han gav afkald. Bidrag til kristologien*, Forlagsgruppen Lohse, Fredericia Danmark, 133 – 153.

Kilder

Mæland, J.O. (red.): (1985) *Konkordieboken*, Oslo, Lunde forlag,
Tekster fra bekjennesskriftene som studentene må bruke i forbindelse med den skriftlige oppgaven regnes ikke som pensumlitteratur, men kommer i tillegg til det formelle pensum.

Undervisningsform

Undervisningen i emnet har et omfang på 24 timer, og består hovedsakelig av forelesninger. Studentene kan bli bedt om å legge frem presentasjoner.

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- Gjennomføre den obligatoriske undervisningen.
- Skrive en skriftlig oppgave på 3000 ord ut fra et selvvalgt emne som er godkjent av faglærer. Det blir gitt gradert karakter på oppgaven.
- Delta i evaluering av studietilbudet.

Vurdering:

For å bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakter settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven.

EX-120 Examen facultatum (10 stP/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	EX-120 Examen facultatum 10 stp/ECTS
Kurs	Vitenskapsteori (4 stp) Kristen teologi i møte med filosofi og religion (6 stp)
Undervisningsperiode	<ul style="list-style-type: none">Høstsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">48 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">En totimers kortsvarsprøve som vurderes til bestått/ikke beståttEn firetimers skoleeksamen som gis gradert karakter
Godkjent som HR-sak	<ul style="list-style-type: none">HR-sak /08

Målsetting

Gjennom studiet av ex.fac. skal studentene:

- bli kjent med vitenskapsfilosofiske problemstillinger slik de har fremstått i nytiden.
- tilegne seg en grunnleggende kjennskap til viktige problemstillinger og posisjoner i faget og dets historie.
- gjøre seg kjent med ulike måter kristne tenkere har møtt utfordringene på og gjøre seg kjent med ulike syn på forholdet mellom kristen tro og annen religiøs tenkning og praksis i eldre og nyere tid.
- skaffe seg god kjennskap til de mest aktuelle religionsteologiske posisjoner som basis for videre arbeid med religionsteologisk spørsmål og et gjennomtenkt personlig standpunkt.
- øve opp evnen til kritisk tenkning og evnen til å vurdere ulike teologiske, filosofiske og religiøse posisjoner.
- få økt bevissthet om betydningen av såvel personlig integritet, saklighet og sannhet som respekt for andre syn og posisjoner i fortid og samtid.

Emnebeskrivelse

Examen facultatum inngår som en obligatorisk fagenhet i det treårige bachelor-studiet ved Fjellhaug Misjonshøgskole. Fagenheten er lagt til 2.året i bachelorstudiet. Det kreves avlagt eksamen i fagenheten før en kan gå opp til eksamen i emnene som er lagt til 3.året i bachelorgraden. Opplegget for ex.fac. ved Fjellhaug Misjonshøgskole har preg av høgskolens faglige profil med vekt ligger på teologi og misjon med sikte på arbeid i andre kulturer. Ex.fac. gir også innføring i grunnleggende problemstillinger i teologien i møte med filosofisk tenkning i tillegg til utenom- og ikke-kristen religiøs tenkning i eldre og nyere tid. Strukturen i opplegget svarer til ex.fac. ved Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo. Innholdsmessig følger det i hovedtrekk opplegget ved Det teologiske menighetsfakultet, men med større vekt på nyere religionsteologi. Ex.fac. kan tas uavhengig av det øvrige fagstudiet ved FMH. Fagenheten gir kompetanse til og er et opptakskrav for videre studier til mastergrad. Emnet EX-120 består av to kurs med hver sin emnebeskrivelse.

Vitenskapsteori

Dette emnet skal gi en første innføring i grunnleggende vitenskapsfilosofiske problemstillinger slik de fremstår fra 1700-tallet og frem til i dag. Det gis elementær innføring i ulike vitenskapelige metoder. Også hva som kjennetegner en vitenskapelig forklaring blir drøftet. Prinsippdebatten om hvor vidt forskning kan føre til objektiv kunnskap drøftes særlig.

Kristen teologi i møte med filosofi og religion.

Denne delen av exfac gir en innføring i hvordan teologien som fag har blitt forstått av sentrale teologer og i viktige perioder opp gjennom historien. Utviklingen av teologien som fag har skjedd i møte med og konfrontasjon med filosofisk tenkning. Exfac vil i tilknytning til det konkrete fagstoffet i fagenheten gjøre det tidligere gjennomførte studiet av ex.phil. fruktbart for fagstudiet i bachelor i teologi og misjon.

Dette emnet vil gi en grunnleggende innføring i et tema som har fått sterk aktualitet i nyere tid, nemlig dialogen mellom kristen teologi og de ulike religioner. Dette temaet er av stor viktighet for en misjonshøgskole. I vår moderne globaliserte verden møter den kristne kirke et mangfold av religioner i sin egen bakgård. Hvordan skal vi som kristne forholde oss til de ulike religioner? Er det en eller mange veier til den ene sanne Gud? Slike spørsmål gir også det generelle studium av teologi en egen dimensjon. En hovedvekt vil ligge på den nyere debatt om disse spørsmålene – men på bakgrunn av og i sammenheng med eldre problemløsninger.

Pensumlitteratur

Vitenskapsteori:

Hauge, L.S. og Holgernes, B. (2005): *Vitenskap og språk. En innføring i vitenskapsfilosofi og logikk*, s. 5-192. Kristiansand: HøyskoleForlaget, 2005.

Skjervheim, Hans (1977): *Deltakar eller tilskodar og andre essays*, s. 71-87. Oslo: Aschehoug, 1977.

Læg Reid, Sissel og Skorgen, Torgeir (2001): "Innledning", s. 7-33. I Læg Reid og Skorgen (red.): *Hermeneutisk lesebok*. Oslo: Spartacus forlag, 2001.

Kristen teologi i møte med filosofi og religion:

Skarsaune, Oskar og Wigen, Tore (2003): *Teologi mellom fornuft og fortelling*. Oslo: Det teologiske menighetsfakultet, 2003. (226 s.)

Skarsaune, Oskar (2004): *Der tro og tanke møtes. Glimt fra den "naturlige" teologiske historie*, s. 7-44; 52-84; 93-104. Oslo: Det teologiske menighetsfakultet, 2004.

Kompendium i nyere religionsteologi:

Berentsen, Jan-Martin (1994): *Det moderne Areopagos. Røster fra den religionsteologiske debatten i vårt århundre*, s. 1-10; 20-29; 40-58; 87-99. Stavanger: Misjonshøgskolens forlag, 1994.

Smith, Wilfred Cantwell (1980): "The Christian in a religiously plural world". I Hick, John and Hebblethwaite, Brian (eds.): *Christianity and Other Religions. Selected Readings*, s. 87-107. Philadelphia: Fortress Press, 1980.

Panikkar, Raymond (1980): "The unknown Christ of hinduism". I Hick, John and Hebblethwaite, Brian (eds.): *Christianity and Other Religions. Selected Readings*, s. 122-150. Philadelphia: Fortress Press, 1980.

Hick, John (1995): "A pluralist view." I Okholm, D.L. og Phillips, T.R. (eds.): *More than One Way? Four Views of Salvation in a Pluralistic World*, s. 29-59. Grand Rapids: Zondervan, 1995.

McGrath, Alister (1995): "A particularist view: a post-enlightenment approach." I Okholm, D.L. og Phillips, T.R. (eds.): *More than One Way? Four Views of Salvation in a Pluralistic World*, s. 151-180. Grand Rapids: Zondervan, 1995.

Pannenberg, Wolfhart (1990): "Religious pluralism and conflicting truth claims: the problem of a theology of world religions." I D'Costa, Gavin (ed.): *Christian Uniqueness Reconsidered: the Myth of a Pluralistic Theology of Religions*, s. 96-106. Maryknoll: Orbis Books, 1990.

Breivik, Nils Olav (1997): "Kristen teologi og religionene. Til religionsteologiens prolegomena". I *Teologi for tanken og troen. Festskrift for Aksel Valen-Sendstad*, s. 40-53. Århus: Kolon Forlag, 1997.

Breivik, Nils Olav (1994): "Der grunnvollene rives ned. Kristus og religionene i den pluralistiske religionsteologi." I *Oppseding mellom åpenbaring og medier*, s. 102-117. Bergen: NLA-forlaget, 1994.

Undervisningsform

Undervisningsformene vil variere mellom forelesning og gruppearbeid, og utgjør totalt 48 undervisningstimer. Forelesningene skal for uten å formidle kunnskap og innsikt også være til hjelp for studentene i det metodiske arbeidet med de ulike vitenskapelige problemstillinger. De skal videre gi en praktisk innføring i ulike metodiske grep for å analysere og arbeide med problemstillinger på en vitenskapelig god måte. Forelesningene skal videre hjelpe studentene til kritisk vurdering av ulike teologiske, filosofiske og religiøse posisjoner. Forelesningene skal også stimulere studentene til å vise respekt og forståelse for andre syn, samt gi studentene en god basis for et personlig gjennomtenkt religionsteologisk ståsted. I gruppearbeidet skal studentene diskutere tema og problemstillinger fra pensum og forelesningene, og hjelpe hverandre til å oppøve og praktisere de ferdigheter og holdninger som er nevnt i studiets mål. Det er obligatorisk frammøte både til forelesningene og gruppene.

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- følge den obligatoriske undervisningen
- gjennomføre en to timers kortsvarsprøve som vurderes til bestått/ikke bestått. Denne må være bestått før studenten kan avlegge endelig eksamen i fagenheten
- gjennomføre en enten firetimers skoleeksamen eller femdagers hjemmeeksamen på 4000 ord som gis gradert karakter. Det kunngjøres ved semesterstart hvilken evalueringsform som blir valgt.
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering:

For å bestå emnet må studenten bestå alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av skoleeksamenen. Kurset *Vitenskapsteori* teller 40% og kurset *Kristen teologi i møte med filosofi og religion* teller 60% ved beregning av slutt karakter for emnet.

GRE-151 Nytestamentlig gresk (20 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	GRE-151 Nytestamentlig gresk 20 stp/ECTS
Kurs	
Undervisningsperiode	<ul style="list-style-type: none">Vårsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">96 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">En totimers kortsvarsprøve som vurderes til bestått/ikke beståttEn firetimers skoleeksamen som gis gradert karakter
Godkjent som HR-sak	<ul style="list-style-type: none">HR-sak /08

Målsetting

Denne emnegruppen skal gi studentene en grunnleggende forståelse for Det Nye Testamentets greske språk og øvelse i analyse og oversettelse. Nytestamentlig gresk er et redskapsfag i rammen av et teologisk studie, og målet er at studentene gjennom dette skal settes i stand til selv å lese og forstå NT på grunnspråket.

Emnebeskrivelse

Denne emnegruppen skal gi studentene en grunnleggende forståelse for Det Nye Testamentes greske språk og øvelse i analyse og oversettelse. Nytestamentlig Gresk er et redskapsfag i rammen av et teologisk studie, og målet er at studentene gjennom dette skal settes i stand til selv å lese og forstå NT på grunnspråket. For å oppnå dette undervises det både i formlære og syntaks, og det innøves et grunnleggende ordforråd. Det vil også gis innføring i nytestamentlig teksthistorie og det tekstkritiske apparat, slik at en kan forstå dette og gjøre seg bruk av det i eksegesen.

Tekstene er til dels satt opp ut fra NT-pensumet i de forskjellige studieenheter. I opplegget er det tatt blant annet to hensyn:

1. Det er tatt med tekster fra ulike NT-bolker og stiler (synoptisk, johanneisk, Acta, paulinsk, 1.Petersbrev) og med ulike vanskelighetsgrader.
2. Greskpensumet vil kunne gjennomgås språklig før det tas opp eksegetisk/bibelteologisk ellers i studiet.

Emnet krever ingen spesielle forkunnskaper utover generell studiekompetanse.

Pensumtekster og litteratur

Tekstpensum:

Matt. 5-7	9
Mark. 1-2	7,5
4	3,5

Joh.	1	4
	5,19-31	1
	11,1-47	4
	13-17	13
Acta	1-2	7
	13	5
Rom.	1-8	16
1. Kor	12	2
1.Tim	1,1-5,7	5
1.Pet.	1,1-2,10	3,5

Til sammen: 80,5 sider

Tekstutgave:

Nestle, E./Aland, K (red): *Novum Testamentum Graece*, Stuttgart 1979 og senere

Grammatikk:

Leivestad, R.: *Nytestamentlig gresk grammatikk*, Oslo. Ny utgave ved B.H. Sandvei 1996 eller senere.

Sandvei, B. H.: *Øvingshefte for begynnere i koinégresk*, MF's Litterærtjeneste 1998.

Ordbøker:

Bauer, W.: *Griechisch-Deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der übrigen urchristlichen Literatur*, Berlin/New York 1971.

Eng. utg.: Gingrich, F. W./Danker, F. W.: *Greek-English Lexicon of the New Testament and other early Christian Literature*, Chicago 1979 eller nyere utgaver.

Andre hjelpemidler:

Sandvei, B.H.: *Greske gloser*. Førstehjelp til ordforrådet i Det nye testamente, MF's Litterærtjeneste 1998

Sandvei, B. H.: *Språklig kommentar til tekster fra Det nye testamente, gresk*. Bind I + II. MF's Litterærtjeneste 1997 eller senere.

Zerwick, M. / Grosvenor, M.: *A Grammatical Analysis of the Greek New Testament*, Roma 1981 eller senere.

Undervisningsform

Innføringsdel:

Emnet undervises intensivt, med en viss veksling i undervisningsformer. Det blir forelest over formlære, men det legges også vekt på at stoffet skal innøves. Selv om mye av denne innøvelsen vil skje individuelt eller i grupper av student-kollokvier, settes det av tid til spørsmål og samtale. Det holdes jevnlig øvelser og små tester, dels til formlæren, dels til ordforrådet. Denne delen av emnet avsluttes med en prøve som evalueres til bestått eller ikke bestått. Denne må være bestått for at en siden skal kunne melde seg opp til avsluttende eksamen i Nytestamentlig gresk.

Andre del (tekstdelen):

Vekten ligger i andre del av studiet på arbeid med tekster fra det greske Nye Testamente. Et representativt utvalg av tekster fra pensum gjennomgås i forelesningsform med særlig vekt på analyse og syntaks. Det settes dessuten av tid til spørsmål og samtale omkring andre tekster fra pensum som studentene enkeltvis eller i grupper av student-kollokvier gjennomgår. En

fortsetter videre arbeidet med å bygge seg opp et godt ordforråd, blant annet gjennom mindre tester.

Hovedtrekk av teksthistorien til det greske Nye Testamente foreleses sammen med grunnleggende tekstkritiske prinsipper, som så anvendes på utvalgte tekster.

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- gjennomføre en totimers kortsvarsprøve som vurderes til bestått/ikke bestått
- gjennomføre en firetimers skriftlig skoleeksamen som gis gradert karakter
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering:

For å bestå emnet må alle studiekravene være gjennomført. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige skoleeksamenen.

NT-201 Fordypning i Det Nye Testamente (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">• Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	NT-201 Fordypning i Det Nye Testamente 10 stp/ECTS
Kurs	<ul style="list-style-type: none">• Forholdet mellom Det Gamle og Det Nye Testamente (4 stp)• Tekster fra Markusevangeliet (3 stp)• Tekster fra 1. Timoteus-brev (3 stp)
Undervisningsperiode	Vårsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">• 48 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">• Skrive en oppgave på 4000 ord over selvvalgt tema godkjent av faglærer i kurset Forholdet mellom Det Gamle og Det Nye Testamente. Oppgaven gis gradert karakter.• Gjennomføre en femdagers hjemmeeksamen på 4000 ord i kursene Tekster fra Markusevangeliet og Tekster fra 1. Timoteus-brev. Hjemmeeksamenen gis gradert karakter.
Godkjent som HR-sak	<ul style="list-style-type: none">• HR-sak 90/07

Målsetting

Målet med alle de tre kursene er å fordype seg i utvalgte deler av Det Nye Testamente ut fra den greske teksten. Dels søker en etter nettopp disse tekstenes form, innhold og budskap, dels søker en etter å øve opp evnen til selvstendig, metodisk eksegese av nytestamentlige tekster.

Emnebeskrivelse

Emnet NT-201 *Fordypning i Det Nye Testamente* består av tre kurs:

- Forholdet mellom Det Gamle og Det Nye Testamente (4 studiepoeng)
- Tekster fra Markus-evangeliet (3 studiepoeng)
- Tekster fra 1. Timoteus-brev (3 studiepoeng)

Forholdet mellom Det Gamle og Det Nye Testamente (4 stp):

Målet med dette kurset er å få større innsikt i både egenart, ulikhet, sammenhenger og likheter mellom Det Gamle og Det Nye Testamente.

En ønsker særlig å vektlegge hvordan Det Nye Testamente viderefører og aktivt bruker Det Gamle Testamente. Men en vil også i noen grad forsøke å se saken ut fra Det Gamle Testamente, slik at en finner spor av gammeltestamentlige teksters virkningshistorie og

tolkningshistorie. En søker å kartlegge både litterære, historiske og teologiske sider ved emnets tematikk, men en hovedvekt legges på eksegese av nytestamentlige tekster som på ulike måter bruker Det Gamle Testamente. Utvalget av nytestamentlige tekster er gjort slik at en konsentrerer seg om slike tekster som enten er rike på direkte gammeltestamentlige sitater eller som i sterk grad viderefører gammeltestamentlige emner.

Tekster fra Markusevangeliet (3 stp):

Målet for dette kurset er at studentene skal kunne fordype seg i utvalgte deler av Markus-evangeliets Jesus-bilde, med et fokus på den første delen av hans virke. En vil studere både underfortellinger, lignelser og stridssamtaler, der både Gudsrike-forkynnelsen og kristologien fokuseres. Det er også et mål at studentene skal øve opp evnen til å eksegere nytestamentlige tekster ut fra den greske teksten. Kursets fokus er på tolkningen av kap. 1-2 og 4 av Markus-evangeliet. Disse kapitlene skal eksegeres metodisk, med vekt på både historiske, litterære og tematiske/teologiske sider. En vil også bruke tid på å sammenligne synoptisk Markus-teksten med de i Matteus- og Lukas-evangeliet. Slik skal en i noen grad søke etter typiske trekk ved Markus-evangeliet, både litterært og teologisk. Også innledningsspørsmål til Markus-evangeliet skal studeres.

Tekster fra 1. Timoteus-brev (3 stp):

Målet for dette kurset er at studentene skal kunne fordype seg i teksten fra 1. Timoteus-brev. Studentene skal føres inn i diskusjonene omkring Pastoralbrevenes forfatterskap og datering, men hovedvekten skal ligge på metodisk arbeid med selve tekstene. Studentene skal slik føres inn i viktige aspekter ved urkirkens selvforståelse og organisering. Det er også et mål at studentene skal øve opp evnen til å eksegere nytestamentlige tekster ut fra den greske teksten. Kurset går ut på å eksegere 1. Timoteus-brev fra begynnelsen og frem til og med kap. 5 vers 7. Eksegesen skal også arbeide med innledningsspørsmål til Pastoralbrevene i sin alminnelighet, og til 1. Timoteus-brev i særdeleshet. Siden teksten i sterk grad forkuserer på ekklesiologi og pastorale spørsmål, vil emnet også naturlig få et slikt preg.

Bibeltekster og litteratur

Forholdet mellom Det Gamle og Det nye Testamente:

Følgende bibeltekster skal studeres og eksegeres på grunnlag av gresk grunntekst: Matteus 5,17-48; Apostlenes Gjerninger 2,14-41; 13,13-49; Romerbrevet 3,1-4,25; 1 Peter 1,10-12 og 2,4-10. Alle disse tekstene leses og eksegeres ut fra sin gresk tekst, men studentene har også tilgang til moderne oversettelser.

Matteus 5,17-48

Tord Fornberg: *Matteus-evangeliet 1,1-13,52*. KNT 1A Uppsala: EFS-förlaget, 1989, s. 82-102

og Graham Stanton: "Matthew." I: *It is Written: Scripture Citing Scripture. Essays in Honour of Barnabas Lindars*. Edited by D.A. Carson and H.G.M. Williamson. Cambridge: Cambridge University Press, 1988, s. 205-219

Apostlenes Gjerninger 2,14-41; 13,13-49

Edvin Larsson: *Apostlagärningarna 1-12*. KNT 5A. Stockholm: EFS-förlaget, 1983, s. 43-59

Edvin Larsson: *Apostlagärningarna 13-20*. KNT 5B. Uppsala: EFS-förlaget, 1987, s. 289-307

og C.K. Barrett: "LUke/Acts." I: *It is Written: Scripture Citing Scripture. Essays in Honour of Barnabas Lindars*. Edited by D.A. Carson and H.G.M. Williamson. Cambridge: Cambridge University Press, 1988, s. 231-232 og 237-244

Romerbrevet 3,1-4,25

Leon Morris: *The Epistle to the Romans*. Leicester: IVP, 1988, s. 151-216

John Murray: *The Epistle to the Romans*. NICNT. Grand Rapids: Eerdmans, 1968, s. 91-157 eller:

Brendan Byrne: *Romans*. Sacra Pagina. Collegeville: Liturgical, Galzier, 1996, s. 106-161

og D. Moody Smith: "The Pauline Literature." I: *It is Written: Scripture Citing Scripture. Essays in Honour of Barnabas Lindars*. Edited by D.A. Carson and H.G.M. Williamson. Cambridge: Cambridge University Press, 1988, s. 265-291

1 Peter 1,10-12 og 2,4-10

Birger Olsson: *Första Petrusbrevet*. KNT 17. Stockholm: EFS-förlaget, 1982, s. 29-30; 41-45; 65-67; 70-81 og 84-96 eller:

Peter H. Davids: *The First Epistle of Peter*. NICNT. Grand Rapids: Eerdmans, 1990, s. 60-65 og 84-93

og Richard Bauckham: James, 1 and 2 Peter, Jude." I: *It is Written: Scripture Citing Scripture. Essays in Honour of Barnabas Lindars*. Edited by D.A. Carson and H.G.M. Williamson. Cambridge: Cambridge University Press, 1988, s. 309-313

og generelt til hele emnet:

Sigfred Pedersen: "Det gamle Testamente i Ny Testamente." I: *Skriftsyn og Metode. Dansk Kommentar til Det nye Testamente 1*. Redigeret af Sigfred Pedersen. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag, 1989, s. 11-49

Tekster fra Markusevangeliet:

Følgende bibeltekster skal studeres og eksegerees på grunnlag av gresk grunntekst: Markus-evangeliet kap 1-2 og 4. Tekstene leses og eksegerees ut fra sin gresk tekst, men studentene har også tilgang til moderne oversettelser.

Enten:

John R. Donahue & Daniel J. Harrington: *The Gospel of Mark*. Sacra Pagina. Collegeville: Liturgical Press, 2002, s. 1-113 og 136-161.

eller:

Bertil E. Gärtner: *Markus Evangelium*. Stockholm: Diakonistyrelsens Bokförlag, 1967, s. 7-101 og 119-143.

Tekster fra 1. Timoteusbrev:

1. Timoteusbrev 1,1-5,7. Tekstene leses og eksegerees ut fra sin gresk tekst, men studentene har også tilgang til moderne oversettelser.

Martin Synnes: *Vakthold om den skjønne skatt*. Oslo: Luther Forlag, 1996, s. 9-220.

Undervisningsform

Undervisningen vil vekle mellom forelesninger og seminar, og utgjør totalt 48 undervisningstimer. Kurset *Forholdet mellom Det Gamle og Det Nye Testamente* har til sammen 20 undervisningstimer, mens kursene *Tekster fra Markusevangeliet* og *Tekster fra 1. Timoteusbrev* har hver 12 undervisningstimer.

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer i kurset *Forholdet mellom Det Gamle og Det nye Testamente* som gis gradert karakter
- gjennomføre en femdagers hjemmeksamen på 4000 ord i kursene *Tekster fra Markusevangeliet* og *Tekster fra 1. Timoteusbrev* som gis gradert karakter
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering:

For å få karakter i emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven og hjemmeksamen. Ved utrekning vil oppgaven telle 40% mens hjemmeksamen telle 60%.

Bachelor, 3. studieår

MIS-201 Bibelens misjonsbudskap (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	MIS-201 Bibelens misjonsbudskap 10 stp/ECTS
Kurs	<ul style="list-style-type: none">Det gamle testamentets misjonsbudskap (2 stp)Det nye testamentets misjonsbudskap (3 stp)Misjonsteologi (2 stp)Økumenikk og samarbeid (3 stp)
Undervisningsperiode	Høstsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">48 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">En sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter
Godkjent som HR-sak	<ul style="list-style-type: none">HR-sak 90/07

Målsetting

Målsettingen med emnet er å belyse og drøfte prinsippsspørsmålene i misjonsvitenskapen. Emnets hovedmål er å redegjøre for og drøfte det bibelske grunnlaget for misjonsoppdraget. Gjennom å arbeide med eksegese av utvalgte bibeltekster og bibelteologiske emner skal studenten tilegne seg kunnskap om det bibelske grunnlaget for kristen misjon. Videre vil emnet gjennom systematisk-teologiske perspektiver drøfte viktige misjonsteologiske spørsmål i samtiden. Sist skal studenten tilegne seg kunnskap om og drøfte kristen misjonsvirksomhet i lys av nyere økumenikk.

Emnebeskrivelse

Emnet består av fire kurs, og nedenfor er det angitt en kursbeskrivelse for de enkelte kursene. MIS-201 utgjør til sammen 10 studiepoeng, og består av følgende kurs:

Det gamle testamentet og misjon (2 stp)

Det nye testamentet og misjon (3 stp)

Misjonsteologi (2 stp)

Økumenikk og samarbeid (3 stp)

Det gamle testamentet og misjon (2 stp):

Det gamle testamente utgjør på samme tid både en samling jødiske skrifter og den første del av den kristne kanon. Studiet av tekster fra disse skriftene er interessante både som tekster fra et bestemt folk i en bestemt kulturell og historisk sammenheng og som basis for nytestamentlig og allment kristelig livsorientering. Noen samlet misjonsteologi finner vi ikke i Det gamle testamente, men både skapertroen, det første bud, monoteismen og tekster som fokuserer forholdet mellom Israel og de andre folkeslagene gir oss viktig materiale for

missiologien. Studenten skal studere sentrale tekster eksegetisk og noen bibelteologiske artikler.

Det nye testamente og misjon (3 stp):

Det nye testamente er basis for all kristen livstolkning, både av dogmatisk og etisk art. Samtidig som Det nye testamente bygger på Det gamle, videreføres her budskapet i lys av Kristus-hendelsen. Og forholdet mellom Guds folk og folkeslagene rykker frem i fremste rekke, gjennom den målrettede misjonsvirksomhet som Det nye testamente bevitner. Bibelens misjonsbudskap er særlig orientert omkring Jesu misjonsbefaling i Matt 28,18-20. Det er derfor naturlig å ta utgangspunkt i denne teksten, og i den nyeste forskning til denne. En vil videre drøfte og studere urkristendommens forhold til jødedommen og til de øvrige religioner, og dessuten aktualisere visse sider ved religionsmøtet, slik dette omtales i Det nye testamente.

Gjennomgåelsen vil veksle mellom eksegesi av sentrale tekster og bibelteologiske drøftinger. Det er den greske teksten til NT som legges til grunn for studiet, men norske oversettelser vil være tilgjengelige, også ved eksamen. Det forventes både i studiet og ved eksamen at studenten arbeider selvstendig med den greske teksten.

Misjonsteologi (2 stp):

Faget vil søke å belyse viktige misjonsteologiske emner i vår tid. Man vil svare på spørsmålet om hva misjon er, systematisk-teologisk belyst.

Økumenikk og samarbeid (3 stp):

Arbeidet med økumenikk og samarbeid vil legge hovedvekten på grunnlagsproblematikken i bekjennelsen av kirkens enhet, og på det teologiske arbeid som gjøres for å synliggjøre denne enhet. En vil også analysere og kritisk vurdere forskjellige former for økumenikk. Vi vil se både på den økumeniske bevegelsen representert ved Kirkenes Verdensråd og noen av de konferanser og konsultasjoner som har blitt holdt blant de evangelikale. Videre vil en ta opp ulike samarbeidsformer og samarbeidsmodeller. Spørsmålet om proselytisme vil også bli drøftet. En viktig problemstilling for alle misjonærer er å vurdere hvordan en skal forholde seg til forskjellige kirker, bevegelser og grupperinger som en møter i sitt daglige arbeid. Studentene vil også studere noen av de viktigste økumeniske dokumenter.

Bibelttekster og pensumlitteratur

Det gamle testamente og misjon:

Følgende tekster fra Det gamle testamente skal leses på grunnlag av norsk tekst: 1. Mos 14; 2. Mos 20,1-6; 32; 1. Kong 18,17-40; Jes 2,1-5; Esek 38-39; Am 1,3-2,8.

Allen L.C. (1995): *Ezekiel 20-48*. (Word Biblical Commentary ; 29). Dallas, TX: Word, ss. 202-211.

Childs, B.S. (1974): *Exodus*. (Old Testament Library). London : SCM, ss. 557-574.

Gowan, D. E. (1986): *Eschatology in the Old Testament*. Edinburgh: T. & T. Clark, 1986, ss. 42-58

Holter, K. (1994): "Å skape guder i menneskets bilde". I: *Misjon og Teologi. Årsskrift for Misjonshøgskolen 1*, ss. 45-53.

Holter, K. (1988): "Gammeltestamentlig religionsteologi som ressurskilde for misjonsteologien. En presentasjon og vurdering av noen aktuelle synspunkter", I: *Norsk Tidsskrift for Misjon* 42, ss. 44-55.

Holter, K. (2001): "Det gamle testamente og misjonen." I: Berentsen, J.M, Engelsviken, T. og Jørgensen, K. (red) (2001): *Missiologi i dag*. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 23-36.

Jones, G. H. (1984): *1. and 2. Kings*. (New Century Bible Commentary). Grand Rapids, MI: Eerdmans, ss. 309-312 og 315-325.

Kronholm, T. (1992): *De tio orden*. Stockholm : Verbum, ss. 67-87 og 97-114.

Michelsen, L. M. (1996): *Guds folk. Kirkens røtter i Det Gamle Testamente*. Bergen : NLA-Forlaget, ss. 145-157.

Oswalt, J. N.(1986): *Isaiah. Chapters 1-39*. (NICOT). Grand Rapids, MI : Eerdmans, ss. 112-119.

Rosner, B.S. (1999): "The Concept of Idolatry". I: *Themelios* 24, ss. 21-30

Stuart, D. (1987): *Hosea-Jonah*. (Word Biblical Commentary ; 31). Dallas, TX: Word, s. 308-320.

Tångberg, K. A. (1986): "Finnes det en misjonsappell i Det gamle testamente? Devterojesajas frelsesforkynnelse i forhold til misjonsbefalingen". I: *Norsk Tidsskrift for Misjon* 40, ss. 153-160.

Wenham, G.J. (1986): *Genesis 1-15*. (Word Biblical Commentary ; 1). Dallas, TX : Word, ss. 304-322.

Og enten:

Hayes, J.H. (1968): "The Usage of Oracles Against Foreign Nations in Ancient Israel ". I: *Journal of Biblical Literature* 87, ss. 81-92.

Eller:

Bøe, S. (2000): "Profetenes domsord mot fremmede folkeslag; forsøk på en teologisk forståelse". I: Tulluan, O. og Sjaastad, E. (red): *Budskap 2000. Årsskrift for Fjellhaug Misjonshøgskole*. Oslo: Fjellhaug Skoler, ss. 66-84.

Det nye testamente og misjon:

Følgende tekster fra Det nye testamente skal eksegere på grunnlag av den greske grunnteksten: *Matt 28,18-20; Joh 17,1-26 og 20,11-23; Rom 9-11; 2 Kor 5,11-21*.

Barrett, C.K. (1978): *The Gospel According to St John. An Introduction with Commentary and Notes on the Greek Text*. 2nd ed. London: SPCK, ss. 560-562, 564-571, 499-501 og 509-513.

Kvalbein, H. (2001): "Misjon i evangeliene og Apostlenes Gjerninger" I: Berentsen, J.M, Engelsviken, T. og Jørgensen, K. (red) (2001): *Missiologi i dag*. Oslo: Universitetsforlaget 37-64.

Lambrecht, J. (1999): *Second Corinthians*. (Sacra Pagina Series; 8). Collegeville, MN: Liturgical Press, ss. 90-107.

Morris L. (1988): *The Epistle to the Romans*. Leicester: IVP, ss 343-430

Olsson, B. (2001): "Misjon hos Paulus og Peter". I: Berentsen, J.M, Engelsviken, T. og Jørgensen, K. (red) (2001): *Missiologi i dag*. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 65-76.

Sjaastad, E (1998): "For det er én Gud. Monoteismen som misjonsmotiv i lys av 1. Kor. 8,4-6; Rom. 3,28-30 og 1. Tim. 2,1-6". I: Sjaastad, E og Valen, K.(Red.): *En sann Gud. Monoteismen og det første bud i et missiologisk perspektiv*. Oslo: Fjellhaug Skoler, ss. 80-92.

Ådna, J.(2000): "Den kristne misjonens begynnelse. Hypoteser og erkjennelser i den nyeste forskning med særlig vekt på Matt 28,16-20". I: *Norsk Tidsskrift for Misjon* 54, ss. 5-20.

Misjonsteologi:

Bassham, R.C. (1979):*Mission Theology. 1948-1975 Years of Worldwide Creative tension. Ecumenical, Evangelical, and Roman Catholic*. Pasadena, CA: William Carey Library, s. 331-359.

Berentsen, J. M., Engelsviken, T. og Jørgensen, K: "Grunntrekk i misjonens teologi." I: Berentsen, J.M, Engelsviken, T. og Jørgensen, K. (red) (2001): *Missiologi i dag*. Oslo: Universitetsforlaget. ss. 173-185.

Glasser, A.F. og McGavran, D.A. (1983): *Contemporary Theologies of Mission*. Grand Rapids, MI: Baker, s. 30-81, 100-112, 126-136 og 180-204.

Scherer, J.A. (1995): "Mission Theology". I: *Toward the twenty-first Century in Christian Mission / J.M. Phillips and R. Coote (eds.)*. Grand Rapids, MI: Eerdmans, ss. 193-203.

Solheim, D. og Sæverås, O. (1992): *Innføring i missiologi*. Oslo: Fjellhaug skoler. Studiebiblioteket, ss. 18-39.

Tippett, A.R. (1987): *Introduction to Missiology*. Pasadena, CA: William Carey Library, s. 409-419.

Verkuyl, J.(1978): *Contemporary Missiology. An introduction*. Grand Rapids, MI: Eerdmans, ss. 163-204.

Økumenikk og samarbeid:

Bosch, D. (1991): *Transforming Mission*. Maryknoll, NY: Orbis, ss. 457-467.

McGavran, D.A. (1983): "Official Roman Catholic Theology of Mission". I: *Contemporary Theologies of Mission / A.F. Glasser, D.A. McGavran*. Grand Rapids, MI: Baker, ss. 180-204.

Solheim, D. (1988): "Misjon og enhet". I: *Ung Teologi* 21, ss. 15-23.

Solheim, D. (1989): "Lausanne II i Manila – eit misjonshistorisk møte". I: *Fast Grunn* 42, ss. 197-202.

Solheim, D. (1989): "KV og misjon i dag". I: *Fast Grunn* 42, ss. 79-83.

Solheim, D. og Sæverås, O. (1992): *Innføring i Missiologi*. Oslo: Fjellhaug Skoler. Studiebiblioteket, ss. 182-219.

Økumeniske dokumenter (som også er pensum):

Dokumenter fra WCC, CWME og Vatican II:

Fung, R. (1979): "The Kingdom of God as Strategy for Mission. [CWME Canberra 1980]". I: *International Review of Mission* 68, ss. 102-108.

World Council of Churches. Commission on World Mission and Evangelism (WCC. CWME) 1983 "Misjon og evangelisering – en økumenisk bekreftelse". I: *Norsk Tidsskrift for Misjon* 37, ss. 213-233.

Fung, R. (1989): "Mission in Christ's Way. The Strachan Lectures [CWME San Antonio 1989]". I: *International Review of Mission* 78, (utdrag - 12 s.)

World Council of Churches. Commission on World Mission and Evangelism (WCC. CWME) 1999 "Mission and Evangelism in Unity Today [WCC 1998]". I: *International Review of Mission* 88, (utdrag - 10 s.)

Den Norske Kirke. Mellomkirkelig Råd (DNK. MKR) (1994): "Porvoo-erklæringen". I: *Fellesuttalelsen fra Porvoo – med Porvoo-erklæringen. Together in Mission and Ministry. Samtalene mellom de britiske og irske anglikanske kirker og lutherske kirker i de nordiske og baltiske land*. Oslo : Mellomkirkelig Råd (utdrag - 12 s.)

Lutheran World Federation / Pontifical Council for Promoting Christian Unity (LWF/PCPCU) *Felleserklæring om rettferdiggjørelsen*. (1997) Oslo: Mellomkirkelig Råd, ss. 7-20.

Vatican II (1975): "Sharing of Spiritual Activity and Resources with our Separated Brethren" I: *Documents of Vatican II / A.P. Flannery, (ed.)*. Grand Rapids, MI: Eerdmans, ss. 492-501.

Vatican II (1975): "Missionary Work. Ad gentes ". I: *Documents of Vatican II / A.P. Flannery, (ed.)*. Grand Rapids, MI : Eerdmans, ss. 824-835.

Dokumenter fra evangelikale konferanser:

Det Teologiske Konvent (1970): "Frankfurt-erklæringen om grunnlagskrisen i misjonen". I: *Krise i misjonen / P. Beyerhaus*. Oslo: Lunde, ss. 47-57.

Lausanne Congress on World Evangelization (LCWE) (1974):*Lausanne-pakten. For misjon og evangelisering*. Oslo: Den Norske Lausanne-komité, ss. 2-8.

Lausanne Congress on World Evangelization (LCWE) (1989):*Manila-manifestet. Hele kirken – med hele evangeliet – til hele verden. Særtrykk av Norsk Tidsskrift for Misjon 43 (1989), nr. 4*. Oslo : Egede-instituttet/Den Norske Lausanne-komité, ss. 1-17.

World Evangelical Fellowship (WEF) (1993): "Confessing One Faith. An Evangelical Response. [Korea 1993]". I: *Evangelical Review of Theology* 18, ss. 35-46.

Undervisningsform

Emnet undervises hvert høstsemester, og har et omfang på 48 undervisningstimer. Kurset *Misjon i det gamle testamente* undervises i til sammen 10 timer, og undervisningsomfanget i kurset *Misjon i Det nye testamente* er på 14 timer. Kurset *Misjonsteologi* har 10 undervisningstimer og * kumenikk og samarbeid* har hver 14 undervisningstimer.

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- gjennomføre en sekstimers skoleeksamen
- delta i evaluering av studietilbudene

Vurdering:

For å bestå emnet må studenten har oppfylt alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige skoleeksamenen.

MIS-202 Utfordringer i møte med andre kulturer (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">• Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	MIS-202 Utfordringer i møte med andre kulturer 10 stp/ECTS
Kurs	<ul style="list-style-type: none">• Kulturforståelse og kontekstualisering (5 stp)• Misjonæren i møte med en annen kultur (2 stp)• Ethiske forhold relatert til andre kulturer (3 stp)
Undervisningsperiode	Høstsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">• 48 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">• En oppgave på 3000 ord fra kurset <i>Kulturforståelse og kontekstualisering</i>• En oppgave på 3000 ord fra enten kurset <i>Misjonæren i møte med en annen kultur</i> eller <i>Ethiske forhold relatert til andre kulturer</i>.
Godkjent som HR-sak	<ul style="list-style-type: none">• HR-sak 90/07

Målsetting

Målsettingen med emnet å gi studenten bedre innsikt i og forståelse for andre kulturer.

Emnebeskrivelse

Emnet består av 3 kurs, og nedenfor er det angitt en kursbeskrivelse for de enkelte kurs. MIS-202 utgjør til sammen 10 studiepoeng, og består av følgende kurs:

Kulturforståelse og kontekstualisering (5 stp)

Misjonæren i møte med en annen kultur (2 stp)

Ethiske forhold relatert til andre kulturer (3 stp)

Kulturforståelse og kontekstualisering (5 stp)::

I dette kurset fokuseres det på tverrkulturell forståelse og kontekstualisering ut i fra en missiologisk vinkling. Delemnet skal gi studenten kunnskap om ulike teorier og modeller for kontekstualisering, og hvordan disse kan brukes for bedre å kunne forstå og fremme det kristne budskapet i andre kulturer. Gjennom den antropologiske tilnærmingen skal studenten tilegne seg kunnskap om kulturer, kulturbegrepet og kulturelle og antropologiske prosesser. Hovedhensikten er å gi kommende misjonærer hjelp til å bedre kunne arbeide og drive kirkebyggende virksomhet innenfor ulike kulturelle kontekster.

Misjonæren i møte med en annen kultur (2 stp):

Det å arbeide i en annen kultur krever spesielle egenskaper og holdninger. En må lære seg å se kritisk på sin egen kultur og tilvante forestillinger. Både i det første møtet og videre arbeid i en annen kultur trengs det karakterstyrke og utholdenhet. Misjonæren må arbeide med egne holdninger generelt, og ikke minst i forhold til møtet med mennesker i andre kulturer. Videre må misjonæren lære seg å arbeide sammen med mennesker i andre kulturer.

Etiske forhold relatert til andre kulturer:

Hensikten med dette kurset er å drøfte noen sentrale etiske spørsmål som har direkte relevans for en misjonsarbeiders tjeneste i andre kulturer. *Her legges til rette tre avgrensede områder for mer inngående studier. Studentene velger og følger undervisning i to av fagene.*

1. Kristent syn på seksualitet og familiemønstre, sett i relasjon til andre kulturer og problemer en blir konfrontert med i denne sammenheng.
2. Ressursforvaltning, urbanisering, befolkningsekspløsjonen og fattigdomsproblemet sett i relasjon til samfunnsstrukturer som gjør det vanskelig å finne en rettferdig løsning. En anlegger et globalt perspektiv, men vil fokusere spesielt på forholdene i den tredje verden.
3. Politikk og menneskerettigheter. Som arbeidere i den tredje verden vil studentene mest sannsynlig bli konfrontert med politisk undertrykkelse og brudd på menneskerettighetene. Hvordan skal en stille seg? Hva vil f.eks. gavne lokale kristne mest?

Pensumlitteratur

Kulturforståelse og kontekstualisering:

Eriksen, T. H. (1994): *Små steder – store spørsmål. Innføring i sosialantropologi*. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 11-112 og 247-360.

Hesselgrave, D. J. & Rommen, E. (1989): *Contextualization. Meaning, Methods and Models*. Grand Rapids: MI Baker, ss. 199-257.

Hiebert, P. G. (1985): *Anthropological Insights for Missionaries*. Grand Rapids: MI Baker, ss. 227-253.

Hiebert, P. G. (1989): *Case Studies in Mission*. Grand Rapids: MI Baker. Studenten velger et utvalg på 30 sider som godkjennes av faglærer.

Solheim, D. og Sæverås, O. (1992): *Innføring i Missiologi*. Oslo: Fjellhaug Skoler. Studiebibliotek for Bibel og Misjon, ss. 8-15 og 86-116.

Misjonæren i møte med en annen kultur:

Eide, Ø. M. (2002): *Skatten og leirkaret. Sjelesørgeriske perspektiv på erfaringer i en misjonærs liv*. Stavanger: Misjonshøgskolens forlag, ss. 1-136.

Etiske forhold relatert til andre kulturer:

Valgfag 1: Seksualetikk og familiemønstre

Heiene, G. (1994): "Familie, ekteskap og seksualitet". I *Utfordringer og ansvar. Områdeetikk*. S.O. Thorbjørnsen (red.). Oslo: Universitetsforlaget, ss. 147-171.

Hiebert, P. (1983): *Cultural Anthropology*. Grand Rapids, MI: Baker, ss. 195-218.

Ødegaard, T. (1985): "Polygami - som problem på misjonsmarken". *Norsk Tidsskrift for Misjon* 39, ss. 92-103.

Dahl, T.S. (1992): *Den muslimske familie*. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 121-169.

Brennsether, K. (1986): "Kvinnens religiøse stilling i Nord-Kamerun". *Norsk Tidsskrift for Misjon* 40, ss. 84-93.

Valgfag 2: Ressursforvaltning, urbanisering, befolkningseksplasjon og fattigdomsproblemet

Thorbjørnsen, S.O. (1994): "Økonomi". I *Utfordringer og ansvar. Områdeetikk*. S.O.

Thorbjørnsen (red.). Oslo: Universitetsforlaget, ss. 209-234.

Hiebert, P.G. (1983): *Cultural anthropology*. Grand Rapids, MI: Baker, ss. 297-315.

Bonk, J.J. (1995): "Mission and the problem of affluence". I *Toward the twenty-first Century in Christian Mission*. J.M. Phillips and R. Coote (eds.), Grand Rapids, MI: Eerdmans, ss. 295-309.

Stott, J. (1999): *New issues facing Christians today*. 3rd ed. London: Marshall Pickering, ss. 259-281.

Vilby, K. (1997): *Den globale reisen*. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 119-152.

Valgfag 3: Politikk og menneskerettigheter

Austad, T. (1994): "Menneskeverd og menneskerettigheter". I *Utfordringer og ansvar. Områdeetikk*. S.O. Torbjørnsen (red.). Oslo: Universitetsforlaget, ss. 23-48.

Hiebert, P.G. (1983): *Cultural Anthropology*. Grand Rapids, MI: Baker, ss. 335-352.

Corneliussen, H.I. (1996): "Kirkens politiske rolle i Afrika". *Norsk Tidsskrift for Misjon* 50, ss. 61-68.

Lindholm, T. (1995): "Menneskerettigheter i islam og kristendommen". I *Mange religioner - én etikk?* L. Østnor (red.). Oslo: Universitetsforlaget, ss. 153-167.

Aano, K. (1986): "Har afrikanske kyrkjer ein politisk funksjon?" *Norsk Tidsskrift for Misjon* 40, ss. 94-106.

Eide, Øyvind M. (1996): *Revolution and religion in Ethiopia. A study of church and politics with special reference to the Ethiopian Evangelical Church Mekane Yesus 1974-1985*. Stavanger: Misjonshøgskolens forlag, ss. 259-272.

Elkins, Caroline (2005): *Britain's Gulag. The brutal end of empire in Kenya*. London: Pimlico, ss. 91-94, 171-177, 199-201, 229-232, 298-303.

Undervisningsform

Emnet undervises hvert høstsemester, og består av til sammen 48 undervisningstimer. Kurset *Kulturforståelse og kontekstualisering* (5 stp) undervises i til sammen 24 timer, hvorav 12 timer er forelesninger og 12 timer seminar. Kurset *Misjonæren i møte med en annen kultur* (2 stp) undervises i til sammen 10 timer og kurset *Etiske forhold relatert til andre kulturer* (3 stp) har 14 undervisningstimer.

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- skrive en oppgave på 3000 ord knyttet til kurset *Kulturforståelse og kontekstualisering*
- skrive en oppgave på 3000 ord knyttet til kursene *Misjonæren i møte med en annen kultur* og *Etiske forhold relatert til andre kulturer*
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering:

For å bestå emnet må studenten ha oppfylt alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av de to skriftlige oppgavene. Oppgaven i *Kulturforståelse og kontekstualisering* vektet 60% mens oppgaven i *Misjonæren i tverrkulturell tjeneste* vektet 40 % ved karakterfastsettelsen.

MIS-203 Kultur og kommunikasjon (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	MIS-203 Kultur og kommunikasjon 10 stp/ECTS
Kurs	<ul style="list-style-type: none">
Undervisningsperiode	Høstsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">48 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">To presentasjoner i seminar som vurderes til bestått/ikke beståttEn oppgave på 3000 ord som gis gradert karakter
Godkjent som HR-sak	<ul style="list-style-type: none">HR-sak 90/07

Målsetting

Kristen misjon dreier seg om å formidle det kristne budskapet over ulike kulturgrenser. Dette er en krevende prosess som forutsetter kunnskap om både språk, kultur og lokal egenart. Slik kunnskap henter misjonsvitenskapen fra en rekke ulike fagdisipliner. Dette emnet vil i særlig grad gjøre seg bruk av sosialantropologiske og kommunikasjonsteoretiske kunnskap for å gi studenten bedre innsikt i og evne til å forstå de prosessene kristen misjon står overfor når det kristne budskapet skal formidles til nye kulturer.

Emnebeskrivelse

Studenten skal utvikle kunnskaper, ferdigheter og holdninger i tverrkulturell kommunikasjon med utgangspunkt i et kristent menneskesyn. Videre skal emnet gi en teoretisk plattform for drøfting av grunnlagsproblemer i tverrkulturell teori, og hjelpe studentene til å utvikle evne til beskrivelse og analyse av ulike kulturer. Sist skal emnet gi teoretisk og praktisk innsikt i hvordan man kommuniserer på en meningsfull måte til personer med annen kulturell bakgrunn enn misjonærens egen.

Pensumlitteratur

Berger, Peter L. og Luckman, Thomas (2000): *Den samfunnsskapte virkelighet*. Bergen: Fagbokforlaget. ss. 7-187

Hiebert, Paul (1990): *Cultural Anthropology*. Grand Rapids: Baker. ss. 19-43; 139-155; 221-241; og 355-395.

Hiebert, Paul (1982): "The Flaw of the Excluded Middle." I: *Missiology* 10.1.1982. ss. 35-47.

Hiebert, Paul (1987): *Anthropological Insights for Missionaries*. Grand Rapids: Baker. ss. 141-169.

Hiebert, Paul (1989): *Case Studies in Missions*. Grand Rapids: Baker.

Studenten foretar her et utvalg på til sammen 40 sider som godkjennes av faglærer.

Hiebert, Paul (1994): *Anthropological Reflections on Missiological Issues*. Grand Rapids: Baker. ss. 19-51.

Howell, Signe og Melhus, Signe (red) (2004): *Fjern og nær. Sosialantropologiske perspektiver på verdens samfunn og kulturer*. Oslo: Gyldendal Forlag.
Studenten velger et utvalgt område eller kultur som til sammen er på 25 sider som godkjennes av faglærer.

Nida, Eugene A, (1990): *Message and Mission. The Communication of Christian Faith*. Pasadena: William Carey Library. ss. 137-156

Samovar, Larry A., Porter, Richard E., Edwin R. McDaniel: (2004): *Communication Between Cultures*. 6th edition. Thomson: Wadsworth. ss. 1-369

Undervisningsform

Emnet undervises hvert høstsemester. Undervisningen i emnet har et omfang på 48 timer, hvorav 24 timer er forelesninger og 24 timer seminar. Seminartimene brukes til undervisning og veiledning, og til presentasjon og respons på oppgaver og fremlegg av studentene.. Seminaret bygger på pensumlitteraturen og på forelesningene. I seminaret vil studentene arbeide med presentasjoner og oppgaver de blir tildelt.

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- presentere og drøfte to ulike case om utfordringer knyttet til tverrkulturell tjeneste. Hver case skal inneholde en skriftlig presentasjon på 1500 ord som presenteres og som vil danne utgangspunkt for samtale i seminarundervisningen.
- skrive en oppgave på 3000 ord
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering:

For å bestå emnet må studenten ha oppfylt alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven og presentasjonene.

PT-201 Menighet og forkynnelse (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">• Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	PT-201 Menighet og forkynnelse 10 stp/ECTS
Kurs	<ul style="list-style-type: none">• Menighet og tjeneste (5 stp)• Homiletikk (5 stp)
Undervisningsperiode	<ul style="list-style-type: none">• Vårsemesteret
Omfang	48 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">• Gjennomføre en preken som vurderes til bestått/ikke bestått.• En sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter
Godkjent som HR-sak	<ul style="list-style-type: none">• HR-sak 101/07

Målsetting

Hovedhensikten med emnet *Menighet og forkynnelse* består i å gjennomtenke den teologiske basis og den samfunnsmessige kontekst for den kirkelige tjeneste. Det er nødvendig å gi en spesiell praktisk-teologisk vinkling på emner som har vært berørt i tidligere studier. Erfaring viser at forkynnelse og sjelesorg er den mest omfattende del av den kirkelige tjeneste og vil derfor bli viet mest oppmerksomhet. Hovedmålsettingen for emnet er at studenten skal få kunnskap det teologiske grunnlaget for menighetsarbeidet og den kristne forkynnelsen, og kunne drøfte ulike former for menighetsbygging i vår tid. Hensikten er å gi studenten hjelp til å reflektere over sin egen identitet som menighetsarbeider, og bevisstgjøres på den konkrete kirkelige sammenheng en skal gå inn i med oppgaver innen forkynnelse, sjelesorg og undervisning.

Emnebeskrivelse

Menighet og tjeneste (5 stp)

Kurset gjennomgår sentrale temaer knyttet til menighetsbygging og menighetsliv. Emnet er organisert rundt temaene ekklesiologi, pastoralteologi og liturgikk.

Ekklesiologien vil først og fremst la læren om kirken komme til praktisk anvendelse med sikte på menighetsbygging, og gir også grunnleggende kirkekunnskap. Likedan er det behov for en praktisk-teologisk vinkling på vårt eget kirkesamfunns sammensatte historie. Det innebærer å se på Den norske kirkes egenart og struktur som folkekirke, forholdet mellom kirken og de frivillige organisasjonene, og drøfter de spesielle utfordringer som kirke og bedehus står overfor i årene som kommer. Det vil også drøftes hvordan kirken aktivt kan drive menighetsbygging innenfor en postmoderne kontekst.

Pastoralteologien gir en grunnleggende innføring i ulike menighetstjenesters innhold og egenart. Det innebærer deres selvforståelse, forståelsen av preste/pastortjenesten i forhold til andre tjenester, ordinasjon og innvielse, og forholdet til de øvrige medarbeidere i forsamling/menighet. En vil også ta opp en menighetstjeners indre liv, d.e. kall, utrustning, bønn- og andaktsliv.

Liturgikken gir en grunnleggende innføring i kirkens kalender og den lutherske gudstjenestes ordning. Andre ritualer og møteformer, slik vi møter det i kirke og bedehus i

Norge og utlandet, vil også bli behandlet. Komponenten vil gi hjelp til å utvikle kreativitet og sunn dømmekraft rundt kristne ritualers form og funksjon i ulike kristne kontekster.

Homiletikk med tekstverksted (5 stp)

Kurset gir en grunnleggende innføring i hva kristen forkynnelse er. En drøfter den innholdsmessige profil på forkynnelsen og tar opp hvilke utfordringer som møter forkynneren både åndelig, faglig og menneskelig. Studenten tas med inn i tekstarbeid med tanke på prekensituasjonen. En vil gå nøye inn på de hensyn en må ta til ulike typer tekster, varierende prekentyper og de kommunikative utfordringer som skiftende målgrupper stiller forkynneren overfor. Deler av kurset er praktisk vinklet slik at studentene selv arbeider med ulike prekenformer i seminargrupper.

Litteratur

Menighet og tjeneste:

Hegstad, H. (1999): *Kirke i forandring*. Oslo: Luther forlag, ss. 74-101.

Hegstad, H. (2003): "Hva er menighetsutvikling og hvorfor behøves det?" I: *Halvårsskrift for Praktisk Teologi 1/2003*, ss. 4-9.

Hiebert, P. (1994): *Anthropological reflections on missiological issues*. Grand Rapids: Baker, ss. 159-172.

Holter, S. W. (1991): *Kom, tilbe med fryd*. Oslo: Solum forlag, ss. 17-55 og 109-137.

Løberg, T. (2004): "Å bygge menighet i en postmoderne tid." I: Engelsviken, T. og Sannes, K. O. (red.): *Hva vil det si å være kirke? Kirkens vesen og oppdrag*. Bind 3 i Ekklesiologi-prosjektet ved Det teologiske Menighetsfakultet. Trondheim: Tapir Akademiske forlag, ss. 111-138.

Norsk Luthersk Misjonssamband (2004): *Ordninger. Dåp og nattverd. Salving og forbønn for syke*, ss. 7-42.

Sannes, K. O. (2004): "Kirken som Guds folk i trinitarisk perspektiv." I: Engelsviken, T. og Sannes, K. O. (red.): *Hva vil det si å være kirke? Kirkens vesen og oppdrag*. Bind 3 i Ekklesiologi-prosjektet ved Det teologiske Menighetsfakultet. Trondheim: Tapir Akademiske forlag, ss. 13-30.

Sannes, K. O. (2004): Kirken i bevegelse med et oppdrag. I: Engelsviken, T. og Sannes, K. O. (red.): *Hva vil det si å være kirke? Kirkens vesen og oppdrag*. Bind 3 i Ekklesiologi-prosjektet ved Det teologiske Menighetsfakultet. Trondheim: Tapir Akademiske forlag, ss. 31-50.

Skjevesland, O. (1993): *Huset av levende stener*. Oslo: Verbum forlag, ss. 15-92 og 149-214.

Skjevesland, O. (1998): *Morgendagens menighet. Ledelse og livsform*. Oslo: Verbum forlag, ss. 22-48.

Skjevesland, O. (1999): *Invitasjon til praktisk teologi*. Oslo: Luther forlag, ss. 79-91, 100-115 og 129-144.

Skjevesland, O (2003): "Menighetsutvikling eller menighetsplanting." I *Halvårsskrift for Praktisk Teologi 1/2003*, ss. 39-46.

Homiletikk:

Nordhaug, H. (2000): *Så mitt hus kan bli fullt. En bok om prekenen*. Oslo: Luther forlag, ss. 105-139.

Okkenhaug, B. og Skjevesland, O. (red.) (1997): *Våre tider i Guds hånd. Kirkens tjeneste ved dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd*. Oslo: Verbum forlag, ss. 75-84, 109-116 og 209-223.

Skjevesland, O. (1995): *Det skapende ordet. En prekenlære*. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 206-235

Sjaastad, E. (2001): *Vi forkynner Kristus. En ressursbok for predikanter*. Oslo: Lunde forlag, ss. 5-288 og 307-319

Wisløff, C. Fr. (1988): *Ordet fra Guds munn*. Oslo: Lunde forlag, ss. 165-178.

Undervisningsform

Undervisningen i emnet vil vekle mellom forelesninger, ekskursjoner og praktiske øvelser. Emnet har totalt 48 undervisningstimer der kurset *Menighet og tjeneste* består av 24 undervisningstimer og kurset *Homiletikk* har 24 undervisningstimer.

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- forberede og gjennomføre en preken på 20 minutt som vurderes til bestått/ikke bestått
- delta i ekskursjoner og praktiske øvelser knyttet til kurset *Menighet og tjeneste*
- gjennomføre en sekstimers skoleeksamen i emnet som gis gradert bokstavkarakter
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering:

For å bestå emnet må studenten oppfylle alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige skoleeksamenen.

PT-202 Sjelesorg (5 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">• Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	PT-202 Sjelesorg 5 stp/ECTS
Kurs	<ul style="list-style-type: none">• Tverrkulturell sjelesorg (2,5 stp)• Sjelesorg (2,5 stp)
Undervisningsperiode	Vårsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">• 24 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">• Gjennomføre den obligatoriske undervisningen• Skrive en oppgave over oppgitt tema på 3000 ord som gis gradert karakter• Delta i evalueringen av studietilbudene
Godkjent som HR-sak	<ul style="list-style-type: none">• HR-sak 90/07

Målsetting

Emnet har som målsetting å gi studenten bedre forutsetninger for å forstå seg selv og andre mennesker. Undervisningen sikter på å gi en bred og grunnleggende innføring i kristen sjelesorg, og sjelesorgens egenart. Ulike aspekter ved sjelesorgen som kristen disiplin og sjelesorgens praktiske siktemål presenteres i emnet.

Emnebeskrivelse

Emnet PT-202 Sjelesorg (5 stp) består av to kurs. I kurset *Sjelesorg* skal studentene tilegne seg innsikt i åndelige og psykiske problemstillinger, og hvordan en kan øve grunnleggende sjelesorg. En tar særlig sikte på mennesker innen vår kultur og innen norsk kristenliv. Også hvordan sjelesorg/veiledning i tilknytning til kirkelig kasualia belyses. I kurset *Tverrkulturell sjelesorg* tar en opp konkrete sjelesørgeriske eksempler i menighetene i andre kulturer. Både gjennom relevant litteratur og gjesteforelesere med erfaring fra de aktuelle kulturer skal studentene få hjelp til å tilegne seg innsikt i sentrale problemstillinger, og hvordan en kan øve sjelesorg for mennesker fra andre kulturer.

Litteratur

Tverrkulturell sjelesorg:

Augsburger, David F. (1986): *Pastoral Counselling Across Cultures*. Philadelphia: The Westminster Press, ss. 48-143, 175-213, 273-312 og 346-373.

Sjelesorg:

Baatz Kristensen, F. (1998) *Befriet til at leve. Om at skrifte*. København: Credo, ss. 7-78.

Olivius, A.(1996): *Att möta människor. En grundbok i själavård*. Stockholm: Verbum, ss. 51-151.

Sjaastad, Egil (2003): "Frelst, men ikke frisk." i: *Tidsskrift for Sjelesorg* 2/2003, ss. 109-127.

Undervisningsform

Emnet har et undervisningsomfang på 24 timer, og består av både forelesninger, seminarer og samtale med utgangspunkt i pensumlitteraturen.

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- skrive en oppgave på 3000 ord over oppgitt tema
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering:

For å bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven.

PT-203 Praksis med feltstudium (5 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">• Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	PT-203 Praksis med feltstudium (5 stp/ECTS)
Kurs	<ul style="list-style-type: none">• Feltstudium• Storbypraksis
Undervisningsperiode	Vårsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">• Feltstudium på 4 uker• Storbypraksis på minst 5 kvelder
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">• Gjennomføre og bestå feltstudiet på 4 uker• Gjennomføre og bestå storbypraksis på minst 5 kvelder• Innlevering av praksislogg og praksisrefleksjon fra feltstudium på 2000 ord som vurderes til bestått/ikke bestått• Delta i evalueringen av studietilbudene
Godkjent som HR-sak	<ul style="list-style-type: none">• HR-sak 90/07

Målsetting

Emnet PT-203 *Praksis med feltstudium* utgjør et fireukers langt feltstudium i en annen kultur og 5 kvelder storbypraksis der praksis er dels observerende, dels deltakende. PT-203 har som oppgave å motivere og forberede kandidater for misjonærtjeneste eller annen tjeneste i kirke og menighet. Det prioriteres at studentene får god tid i praksis, dette for at de skal opparbeide et visst mangfold av praktiske erfaringer. Ved å legge forholdene til rette for praksis i en annen kultur og i storby skal studenten få erfaring med det arbeid de planlegger å gå inn i.

Videre har emnet som målsetning å føre studenten dypere inn i praksisfeltet og tjenestens egenart, bearbeide teoretisk kunnskap samt utvikle studentens praktiske dyktighet. Denne målsetningen søkes oppfylt ved at studenten gjennom observasjon og deltagelse får et så utfyllende bilde som mulig av praksisfeltets ulike virksomhetsgrener og totale engasjement. Videre skal studenten delta i praksisfeltets arbeid i den hensikt å lære seg selv bedre å kjenne med hensyn til holdninger, personlige forutsetninger og gaveutrustning for tjeneste.

Innhold og gjennomføring

Emnet struktureres rundt et feltstudium på 4 uker samt en storbypraksis på totalt 5 kvelder. Det er utarbeidet særskilte beskrivelser for innhold og gjennomføring av de enkelte praksisoppleggene.

Feltstudiet:

Feltstudiet skal gi en generell orientering og være et første møte med arbeid i en tverrkulturell kontekst. Studenten får anledning til å observere ulike aspekter av arbeidet, være til stede ved ulike møter og gudstjenester, ha direkte samtaler med nasjonale medarbeidere i samarbeidende kirke, besøke ulike diakonale og undervisningsrelaterte prosjekt og institusjoner, samt samle inntrykk og stoff om tildelt emne.

Feltstudiet er hovedsakelig tenkt til å være et misjonsfelt, men dersom studenten ikke sikter på misjonærtjeneste, vil høgskolen søke en alternativ utplassering som kan introdusere studenten nærmere til den tjenesten vedkommende skal arbeide i.

Storbypraksis:

Dette er en individuell observerende og deltagende praksis der studenten kan engasjere seg i ulike typer menighetsarbeid. Slik praksis kan være rusmiddelomsorg, aktiviteter knyttet til nærmiljøsentere, kristent barne- og ungdomsarbeid og evangeliserende nattkafé, diakonale- og kirkelige organisasjoner og forsamlingsarbeid. Storbypraksisen skal ha et omfang på 5 kvelder.

Generelle vilkår for gjennomføring av praksis

Fjellhaug Misjonshøgskole har egen *praksisleder* som koordinerer og har ansvaret for gjennomføringen av studentenes praksisperiode. Praksislederen godkjenner både studentenes felt- og storbypraksis, og sørger for at alle studenter, oppmeldt på emnet, får tilbud om praksisplass.

Ved utplassering i felt- og storbypraksis skal studenten gjennomføre denne under veiledning av personer godkjent som veiledere for Fjellhaug Misjonshøgskole. Veilederen skal gi studenten hjelp til refleksjon over sine egne erfaringer i praksis. Det er utarbeidet retningslinjer for godkjenning av veiledere og for gjennomføringen av praksisperioden. Den kontinuerlige oppfølgingen under praksis skjer sammen med godkjent veileder på praksisstedet, og i kontakt med høgskolens praksisleder.

Før emnet kan fullføres skal veilederen ved praksisplassen ha gitt høgskolens praksisleder tilbakemelding om at praksisen er gjennomført på en tilfredsstillende måte.

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- gjennomføre et fireukers feltstudium
- gjennomføre storbypraksis på minst 5 kvelder
- innlevere praksislogg og et refleksjonsnotat på 2000 ord
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering:

For å bestå emnet må studenten ha oppfylt alle studiekravene. Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

PT-204 Bistand og diakoni (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	PT-204 Bistand og diakoni 10 stp/ECTS
Kurs	<ul style="list-style-type: none">Bistandskurs (4 stp)CHED-kurs (3 stp) Bistand og diakoni (3 stp)
Undervisningsperiode	<ul style="list-style-type: none">Vårsemesteret
Omfang	48 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">Gjennomføre og bestå BistandskursetGjennomføre og bestå CHE-kursetGjennomføre den obligatoriske undervisningen Skrive en oppgave på 3000 ord over selvvalgt tema godkjent av faglærer som gis gradert karakter
Godkjent som HR-sak	<ul style="list-style-type: none">HR-sak 101/07

Målsetting

Emnebeskrivelse

Bistandskurs (4 stp)

Bistandskurset drøfter hvordan kirkelige organisasjoner skal drive bistandsarbeid inn mot konkrete behov i bistandsarbeidet. Kurset skal orientere om generelle mål og midler i norsk bistandspolitikk, og gi innføring i ulike aspekter ved prosjektstyring, for eksempel prosjektbeskrivelse, prosjektgjennomføring, økonomistyring, evaluering og utfasing. Det er Fjellhaug Misjonshøgskole som står ansvarlig for kurset, som gjerne blir arrangert i samråd med Norsk Misjonsråds Bistandsnemnd.

CHED-kurs (3 stp)

CHED-kurset gir en innføring i grunnleggende holdninger og prinsipper innen bistandsarbeid med kristen forankring. Kurset vil bygge på et helhetlig syn på mennesker, og ta utgangspunkt i menneskers egne behov og egne ressurser, lokalt eierskap og deltagelse i utviklingsarbeid, empowerment og multiplisering av kunnskap er sentrale begreper. Kurset bruker metoder som en også bruker i praktisk bistandsarbeid.

Diakoni (3 stp)

Kurset søker å begrunne, avklare og profilere diakoni som en integrert del av kirkens og misjonens samlede oppdrag i verden. Det vil gis en teologisk begrunnelse av avklaring av diakonibegrepet, og hvordan kirkens diakonioppdrag kan realiseres. Det er nødvendig å definere diakonien som menighetstjeneste både i Norge og på misjonsfeltet. Kurset vil også drøfte sosialt engasjement og bistandsarbeid generelt, og spesielt gå inn på forholdet mellom evangelisering og sosialt engasjement og de strategiske valg og avveininger som er forbundet med dette.

Litteratur

Bistandskurs:

Lemvik, J. (2006): *Enabling Organisations. Stories and tools*. Oslo: Bistandsnemda., ss. 10-171.

CHED-kurs:

“Facilitation skills” I: *Footsteps*, no. 60/2004. Tearfund Newsletters, ss. 1-16.

Myers, B. L. (1999): *Walking with the Poor. Principles and Practices of Transformational Development*. New York: Orbis Books, ss. 137-251.

Vella, J. (2002): *Learning to Listen, Learning to Teach*. San Fransisco: Jossey-Bass, ss. 3-27.

Community Development Education, Overview. Upublisert manuskript, ss. 1-18.

Diakoni:

Borchgrevink, Axel/McNeish (2007): “Review of the Work with Indigenous Peoples by the Norwegian Missions in Development” (Bistandsnemda). Oslo: Norwegian Institute of International Affairs/Christian Michelsen’s Institute (33 sider)

NLM ”NLMs strategi for utviklingssamarbeid.” Oslo: hovedstyret i NLM 12.05.06
6 sider

Diakoni – fordi han elsket oss først. Strategimeldning for diakoni i Norge. Norsk Luthersk Misjonssamband (2004), ss. 5-14.

Kvalbein, H. (1976): ”Filantropi og diakoni” I: (Aarflot, A.) (red): *Diakoni og kirke*. Oslo: Luther forlag, ss. 33-65.

Myers, B. L. (1999): *Walking with the Poor. Principles and Practices of Transformational Development*. New York: Orbis Books, ss. 1-136.

Skjevesland, O. (1999): *Invitasjon til praktisk teologi*. Oslo: Luther forlag, ss. 145-159.

Undervisningsform

Emnet har til sammen 48 undervisningstimer. Både *Bistands-* og *CHED-kurset* tilbys som intensivundervisning. Her vil studentene gjennom forelesninger, samtale og gruppearbeid få øvelse i praktisk bistandsarbeid i ulike området. I kursene skal studenten blant annet arbeide med ulike praktiske øvelser. Kurset *Diakoni* har til sammen 14 undervisningstimer.

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- gjennomføre Bistandskurset på én uke
- gjennomføre CHED-kurset
- skrive en oppgave på 3000 ord ut fra selvvalgt tema godkjent av faglærer som gis gradert karakter
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering:

For å bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven.

HEB-151 Bibelhebraisk (20 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none">Bachelor i Teologi og Misjon (180 stp)
Emne	HEB-151 Bibelhebraisk 20 stp
Kurs	
Undervisningsperiode	Høst- og vårsemesteret
Omfang	<ul style="list-style-type: none">96 undervisningstimer
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none">Gjennomføre en totimers kortsvarsprøve som vurderes til bestått/ikke bestått
Godkjent som HR-sak	<ul style="list-style-type: none">HR-sak 90/07

Målsetting

Denne emnegruppen skal gi studentene en grunnleggende forståelse for Det Gamle Testamentets hebraiske språk og øvelse i analyse og oversettelse. Bibelhebraisk er et redskapsfag i rammen av et teologisk studie, og målet er at studentene gjennom dette skal settes i stand til selv å lese og forstå GT på grunnspråket.

Emnebeskrivelse

For å oppnå målsettingen undervises det både i formlære og syntaks, og det innøves et grunnleggende ordforråd (tilsvarer ca 750 gloser). Det vil også gis innføring i gammeltestamentlig teksthistorie og det tekstkritiske apparat, slik at en kan forstå dette og gjøre seg bruk av det i eksegesen.

Bibeltekster og pensumlitteratur

Pensumtekster:

Følgende bibeltekster er tekstpensum: 1 Mos 1-3, 11-12, 21-22; 2 Mos 1-3, 19-20; 5 Mos 26; 1 Kg 8; Amos 5; Jes 6; Sal 21, 72.

Litteratur:

Tekstutgave:

Kittel, R., et al. (red): *Biblia Hebraica Stuttgartensia*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1977, eller senere.

Grammatikk:

Ulrichsen, J. H.: *Lærebok i bibelhebraisk*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, 2006

Ordbøker:

Brown, F., S. Driver og C. Briggs: *The Brown – Driver – Briggs Hebrew and English Lexicon*. Peabody, Massachusetts: Hendrickson Publishers, 2000, eller senere.

Andre nyttige hjelpemidler

Fløysvik, I.: *Hebraisk glosepensum*. Fjellhaug Misjonshøyskole, 2004.

Fløysvik, I.: *Pensumtekster, teksthistorie og tekstkritikk*. Fjellhaug Misjonshøyskole, 2004.

Mitchel, L. A.: *A Student's Vocabulary for Biblical Hebrew and Aramaic*. Grand Rapids Michigan: Zondervan, 1984.

Undervisningsform

Innføringsdel:

Emnet undervises intensivt, med en viss veksling i undervisningsformer. Det blir forelest over formlære, men det legges også vekt på at stoffet skal innøves gjennom praktiske øvelser. Det holdes jevnlig øvelser og små tester, dels til formlæren, dels til ordforrådet.

Tekstdel:

Vekten ligger i andre del av studiet på arbeid med tekster fra det hebraiske Gamle Testamente. Et representativt utvalg av tekster fra pensum gjennomgås i forelesningsform med særlig vekt på analyse og syntaks. Det settes dessuten av tid til spørsmål og samtale omkring andre tekster fra pensum som studentene enkeltvis eller i grupper av studentkollokvier gjennomgår. En fortsetter videre arbeidet med å bygge seg opp et godt ordforråd, blant annet gjennom mindre tester. Hovedtrekk av teksthistorien til det hebraiske Gamle Testamente foreleses sammen med grunnleggende tekstkritiske prinsipper, som så anvendes på utvalgte tekster.

Emnet har totalt et undervisningsomfang på 96 undervisningstimer.

Evaluering

Studiekrav:

Studenten skal:

- fullføre den obligatoriske undervisningen
- avlegge en totimers kortsvarsprøve som vurderes til bestått/ikke bestått
- avlegge en firetimers skoleeksamen i emnet
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering:

For å bestå emnet må studentene ha oppfylt alle studiekravene. Skoleprøven i innføringsdelen vurderes med bestått/ikke-bestått. Karakteren i emnet settes på grunnlag av den skriftlige firetimers skoleeksamen.